

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljem, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Dobrodo«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužjeni Evropi.

Polnična ploščana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 700 lir - Leto XLII. št. 183 (12.508)

Trst, torek, 5. avgusta 1985

primorski

dnevnik

TRST
OSREDNJA KNJILNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.F.132
66001 KOPER
7096 AA
60100200
559
inije
23

Danes se bo Craxijeva vlada predstavila v senatni zbornici

Ministrski svet imenoval 61 podtajnikov Spremembe samo med socialisti in KD

SANDOR TENCE

RIM — Predsednik Craxi bo danes dopoldne predstavil v senatu svojo drugo vlado in obrazložil program obnove petstranske koalicije, ki bi morala na podlagi nedavno podpisanega političnega sporazuma voditi državo do naravnega izteka zakonodajne dobe, to se pravi do junija leta 1988. Ministrski predsednik bo popoldne poročal tudi v poslanski zbornici, tako da je pričakovati, da bo parlament v četrtek zvečer ali najkasneje v petek odobril zaupnico ter tako tudi formalno naredil konec tej dolgi vladni krizi.

Parlamentarna razprava bo zelo verjetno potekala brez večjih prenehanj, tudi zato, ker so se zavezniški že sporazumeli, da bo Craxiju marca prihodnjega leta nasledil eden vidnih demokristjanskih voditeljev, najbrž Giulio Andreotti. Zanimivo bo vsekakor videti, kako bo predsednik vlade tolmačil in ocenil krizo ter zlasti polemike, ki so v prejšnjih tednih tako močno razdvajale demokristjane in socialiste ter kako bo predstavil

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Videmčan Giorgio Santuz (KD) novi podtajnik za industrijo

RIM — Furlanijo - Julijsko krajino bo v drugi Craxijevi vladi zastopal edinole demokristjan Giorgio Santuz, ki je bil sinoči imenovan za podtajnika pri ministrstvu za industrijo. Naša dežela je bila prikrajšana za eno ministrsko mesto, saj je pokojnega ministra za odnose z Evropsko gospodarsko skupnostjo, videmskega parla-

mentarca Lorisa Fortunio (PSI), nadomestil njegov strankarski kolega Fabbri, ki je doma iz Emilie - Romagna. V novi vladi pa ne bo več porcenonskega poslanca Fioreta, ki je bil pet let podtajnik na ministrstvu za zunanje zadeve in je v tem svojstvu neposredno sledil italijansko - jugoslovanskim odnosom.

Novoimenovani podtajnik za industrijo je star 50 let in je bil za poslanca prvič izvoljen pred 14 leti. Rojen je bil v Vidmu, kjer prebiva in kjer je nekaj let poučeval tuje jezike. Santuz je bil podtajnik za zunanje zadeve v Andreottijevi vladi narodne solidarnosti in isto dolžnost je opravljal tudi v kabinetu, ki mu je predsedoval Cossiga. V zadnjih mesecih se je ukvarjal z novimi zakoni za obnovo potresnega področja v Furlaniji ter bil član posebne komisije, ki ocenjuje zakonske predloge za gospodarski razvoj obmejnih področij naše dežele. (st)

Osnutek zakona o amnestiji bo senat proučil septembra

RIM — Senatna pravosodna komisija bo vzela v pretres vladni zakonski osnutek o amnestiji in odpustu (indulto) v ponedeljek, 8. septembra. Tako je bilo sklenjeno na včerajšnji seji načelnikov senatnih skupin, ki ji je predsedoval Fanfani.

Zakonski osnutek je naletel na nasprotovanje KPI, PLI, MSI in Neodvisne leve, republikancev ni prepračil, a tudi druge stranke imajo pomisleke. Soglasja, ki je bilo nujno za uzakonitev amnestije pred velikim šmarnom, torej ni bilo, kar uradno sporočilo o seji načelnikov skupin pripisuje zapletenosti in kočljivosti problema s pripombo, da je potrebno osnutek temeljito poglobiti.

Mancino (KD) je izjavil, da njegova stranka z osnutkom v bistvu soglasja, Pagani (PSDI) je zahteval dodatna pojasnila, Gualtieri (PRI) je polemično predlagal, naj se senat odpove letnemu oddihu in dodal, da bi to moralo veljati tudi za poslance, a Pecchioli je poudaril, da so komunisti voljni delati tudi v naslednjih dneh, da bi osnutek vendar bil čimprej izboljšan in odoben. Predstavnik KPI je večinske stranke pa tudi vlado kritiziral, češ da so amnestijo obljubljale že pred meseci, nato pa predstavile sporen zakonski osnutek in zahtevale njegovo naglo odobritev kljub temu, da vpricho vladne krize parlament ni mogel sprejemati nobenih sklepov.

Britanska premierka predlagala omejene gospodarske sankcije proti Južni Afriki

LONDON — Železna dama Margaret Thatcher je nekoliko popustila v svojem togem nasprotovanju uvedbi gospodarskih ukrepov proti Južni Afriki. Na »minivrh« državnih članic Commonwealtha, ki poteka v Londonu, je predsednica britanske vlade včeraj pod pritiskom ostalih udeležencev sestanka predlagala uvedbo omejenih gospodarskih sankcij proti pretorij-skemu rasističnemu režimu. Očitno se hoče izogniti nevarnosti, da bi se kriza Južne Afrike sprevrgla v krizo Commonwealtha, to-čda omejen značaj ukrepov, ki jih je predlagala, ni po godu ostalim šestim predsednikom vlad, ki sodelujejo na vrhunskem sestanku, tako da je še vedno vprašljivo, ali se bodo naposled sporazumeli za kompromisno rešitev.

Mali vrh Commonwealtha se je pričel v nedeljo in se bo zaključil danes. Poleg predsednice britanske vlade se ga udeležujejo voditelji Avstralije, Bahamov, Indije, Kanade, Zambije in Zimbabveje. Glavna točka na dnevnem redu je ravno stališče do Južne Afrike. Z izjemo Velike Britanije se vseh ostalih 48 držav članic britanske skupnosti narodov že dalj časa zavzema za skupno konkretno akcijo, ki naj pripomore k odpravi južnoafriškega sistema rasnega razlikovanja. Tako so pred letom dni na vrhu v Nassau zahtevale uvedbo

ostrih gospodarskih sankcij. Toda zahteva ni prodrla prav zaradi nasprotovanja Thatcherjeve, ki je pri svojem stališču vztrajala do takšne mere, da so nekateri voditelji Commonwealtha že začeli razmišljati o uvedbi gospodarskih ukrepov proti Veliki Britaniji. Spor se je začel zaskrbnjujoče odražati v samih britanskih notranjih razmerah, saj so se ob njem med drugim pojavili znaki globokega nesoglasja med britansko kraljico, ki hkrati načeljuje Commonwealthu, in predsednico vlade.

Thatcherjeva je včeraj predlagala, naj bi sankcije obsegale »prostovoljno« prekinitev investicij v Južni Afriki, prepoved uvažanja premoga, jekla, železa in zlatnikov »kruggerand« iz nje ter »prostovoljno« nespodbujanje turizma v njej. Železna dama je pristavila, da te ukrepe predlaga v »znak neodobravanja režima Pietra Bothe« in ne zato, ker bi verjela v pravilnost gospodarskih sankcij. Po mnenju izvedencev bi uresničitev tega predloga le malenkostno prizadela južnoafriško gospodarstvo, toda pomembno je, da je z njim Thatcherjeva načelno pristala na gospodarske sankcije. Zdaj je tudi od ostalih udeležencev vrha odvisno, do kod bo v tej smeri prišla.

Na sliki: kanadski premier Mulroney prihaja na sestanek Commonwealtha (Telefoto AP)

Septembra sestanek Shultz - Ševardnadze

WASHINGTON — Bela hiša je včeraj sporočila, da se bosta ameriški državni tajnik Shultz in sovjetski zunanji minister Ševardnadze srečala 19. septembra v glavnem mestu ZDA, da bi pripravila sestanek med predsednikom Reaganom in tajnikom KP SZ Gorbačovom.

Vest je uradno sporočil predstavnik zunanjega ministrstva, ki je dodal, da bosta šefa obeh diplomacij proučila napredek, ki so ga v tem času zabeležili glede tem, ki sta jih Gorbačov in Reagan obravnavala med svojim zadnjim srečanjem v Ženevi novembra 1985. Za sedaj se seveda še ne ve kdaš se bosta Gorbačov in Reagan sestala, vendar domnevajo, da bi do vrha med obema moralo priti pred konec letošnjega leta.

V večernih urah je vest objavila tudi sovjetska tiskovna agencija TASS, ki pravi, da je v tem smislu bil dosežen dogovor, vendar vesti sploh ne komentira in ne pove, kaj bosta Ševardnadze in Shultz sploh govorila med svojim srečanjem.

Naj omenimo še, da sta se o srečanju domenila Shultz in eden Ševardnadzejevih pomočnikov Aleksander Besmrtnikov, ki ga imajo za enega največjih poznavalcev ZDA med sovjetskimi diplomati nove generacije.

Smrtna nesreča na Trbiški cesti

Včeraj dopoldne se je na odseku ceste 202 med nabrežinskim železniškim viaduktom in šempolajskim nadvozom pripetila prometna nesreča, v kateri je izgubil življenje zahodno-nemški turist Siegfried Wolfgang Hartnuss, za njegovo trinajstletno hčerko Karin so si zdravniki katarinske bolnišnice pridržali prognozo, medtem ko se bo njegova žena Helga Christell zaradi lažjih prask zdravila le nekaj dni. Do nesreče je prišlo, potem ko je voznik težkega vlačilca takoj po nadvozu kljub zmerni hitrosti začel zavirati. Kabino je namreč zasukalo in zaneslo na levo stran cestišča prav v trenutku, ko je privozil Hartnussov mercedes. Trčenje je bilo tako silovito, da je bil voznik osebnega avtomobila v trenutku mrtev, vse naskrog pa so ležale razbitine poškodovane stanovanjske prikolice. Promet je bil prekinjen le malo časa, saj so takoj odprli drugo cestišče.

NA 5. STRANI

Črne stave: danes razsodba

MILAN — Za današnjo razsodbo na procesu o črnih stavah, v katere je vpletenih 12 italijanskih nogometnih prvo- in drugoligašev ter 54 članov nogometne zveze, od predsednikov društev do igralcev, vlada veliko zanimanje ne samo med športno javnostjo. Nekateri so sicer menili, da bo razsodba znana že včeraj, vendar je zadeva očitno preveč zapletena, da bi lahko o usodi tolikih društev in posameznikov odločali v nekaj urah.

Danes se bo v Firencah pričel tudi proces, v katerega je vpletenih pet društev iz C lige ter 14 posameznikov. Tudi na tem bo javno tožilstvo koordiniral načelnik preiskovalnega urada italijanske nogometne zveze De Biase.

NA 10. STRANI

SZ proučuje možnost odprtja konzularnega urada v Izraelu

MOSKVA — Zadnje čase vedno bolj vztrajno govorijo o možnosti, da bi SZ spet navezala diplomatske odnose z Izraelom. Da bi proučila možnost odprtja sovjetskega konzularnega urada v Izraelu je včeraj odpotovala v Tel Aviv posebna sovjetska delegacija. Glasnik sovjetskega zunanjega ministrstva je povedal, da bo pogovor potekal o vrsti tem, ki so odprte med SZ in Izraelom, obenem pa je dodal, da odprtje konzularnega urada v Izraelu še ne bi pomenilo ponovne navezave diplomatskih odnosov.

● Vlada imenovala podtajnike

NADALJEVANJE S 1. STRANI

javnemu mnenju svojo časovno omejeno vlado, ki ji je sam svojčas tako vztrajno nasprotoval. Poznavajoč človeka in njegov značaj, lahko pričakujemo, da bo Craxi skušal dokazati (četudi med vrsticami), da je pravzaprav on zmagovalac in De Mita poraženec, kar bi mu demokristjani seveda zelo zamerili. Ne smemo namreč pozabiti da je skoraj prišlo do vladne krize po aferi ugrabitve ladje Achille Lauro in po dogodkih na Sigonelli, po katerih je socialistični voditelj v parlamentu zelo ostro napadel krščansko demokracijo ter ustvaril hude polemike, ko je bil sporazum med zavezniki dejansko že podpisan. Poslanci in senatorji KD so se takrat skoraj uprli De Miti in zagrozili, da bodo glasovali proti vladi, kar pa jim je v zadnjem trenutku preprečil Forlani, ki je prepričal Craxija, da je v repliki omilil kritike na račun stranke relativne večine.

Ministrski svet je medtem sinoči imenoval nove podtajnike, ki so takoj zatem zaprile pred predsednikom vlade in ne pred predsednikom republike, kot storijo ministri. Ustava namreč ne predvideva podtajnikov (ali podministrov), ki so torej zgolj politične funkcije, bolj odraz državne

birokracije kot stvarnih potreb posameznih resorjev. Druga Craxijeva vlada bo imela 61 podtajnikov (enega več kot prejšnja), med katerimi bo najbolj prestižno funkcijo podtajnika pri predsedstvu vlade, kot doslej, opravljal socialist Giuliano Amato. Republikanci in socialdemokrati so v celoti potrdili dosedanje podtajnike, novega podministra pa so imenovali liberalci, namesto De Lorenza, ki je postal minister za ekologijo.

Največ novih imen je med socialisti in med demokristjani, med katerimi je pri razdelitvi podtajniških mest kot vedno prevladala lekarniška tehnika notranjih struj in zemljišne pripadnosti tega ali onega parlamentarca. Med kandidati za eno od podtajniških mest je bil do zadnjega trenutka tudi videmski senator PSI Castiglione, podpredsednik senatne komisije za proračun in vladni poročevalec pri odobritvi lanskega finančnega zakona in državnega proračuna. Castiglione, ki pripada socialistični levici, je moral po polemični seji senatorjev PSI prepustiti mesto novemu voditelju notranje levice Covatti. Govori se, da bo Castiglione v kratkem izvoljen za podpredsednika socialističnih senatorjev.

SANDOR TENCE

Podtajniki v Craxijevi vladi

RIM — Seznam podtajnikov, ki jih je na včerajšnji seji imenovala vlada:

PREDSEDSTVO VLADE:

Giuliano Amato (PSI)

POSEGI ZA JUG:

Nicola Trotta (PSI)

Pasquale La Morte (KD)

ZUNANJE ZADEVE:

Bruno Corti (PSDI)

Mario Raffaelli (PSI)

Susanna Agnelli (PRI)

Francesco Cattanej (KD)

Francesco Forte (PSI)

NOTRANJE ZADEVE:

Angelo Pavan (KD)

Adriano Ciaffi (KD)

Paolo Barsacchi (PSI)

Raffaele Costa (PLI)

PRAVOSODJE:

Luciano Bausi (KD)

Salvatore Franca (PSI)

Dante Cioce (PSDI)

PRORAČUN:

Alberto Aiardi (KD)

Alberto Ciampaglia (PSDI)

FINANCE:

Franco Bortolani (KD)

Ferdinando Russo (KD)

Domenico Susi (PSI)

Carlo Merolli (KD)

ZAKLAD:

Carlo Fracanzani (KD)

Beniamino Finocchiaro (PSI)

Gianni Ravaglia (PRI)

Eugenio Tarabini (KD)

OBRAMBA:

Tommaso Bisagno (KD)

Giuseppe Pisanu (KD)

Silvano Signori (PSI)

Vittorio Olcese (PRI)

ŠOLSTVO:

Domenico Amalfitano (KD)

Mario Dal Castello (KD)

Giuseppe Fassino (PLI)

Luigi Covatta (PSI)

JAVNA DELA:

Mario Tassone (KD)

Gaetano Gorgoni (PRI)

KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO:

Mario Segni (KD)

Giulio Santarelli (PSI)

POŠTA IN TELEKOMUNIKACIJE:

Giuseppe Avellone (KD)

Giuseppe Demitry (PSI)

Giorgio Bogi (PRI)

INDUSTRIJA, TRGOVINA

IN OBRTNISTVO:

Nicola Sanese (KD)

Giorgio Santuz (KD)

Angelo Cresco (PSI)

Savino Melillo (PLI)

DELO IN SOCIALNO SKRBSTVO:

Andrea Borruso (KD)

Pietro Mezzapesa (KD)

Gianfranco Conti Persini (PSDI)

PREVOZI:

Giuseppe Santonastaso (KD)

Nicola Grassi Bertazzi (KD)

TRGOVINA S TUJINO:

Gianfranco Rocelli (KD)

Alberto Rossi (KD)

TRGOVSKA MORNARICA:

Antonino Murrura (KD)

Silvano Costi (PSDI)

DRŽAVNE SOUDELEŽBE:

Delio Meoli (PSI)

Angelo Picano (KD)

ZDRAVSTVO:

Gualtiero Nepi (KD)

Paola Cavigliasso (KD)

Saverio D'Aquino (PLI)

TURIZEM IN PRIREDITVE:

Luciano Faraguti (KD)

KULTURNE IN AMBIENTALNE

DOBRINE:

Giuseppe Galasso (PRI)

OKOLJE:

Giorgio Postal (KD)

Promet se odvija še kar tekoče, ker ljudje potujejo tudi v nočnih urah

Na italijanskih avtocestah v desetih dneh 20 milijonov dopustnikov in manj nesreč

Tudi na obmejnih prehodih z Avstrijo izjemen promet

ŠENTILJ — Ob koncu preteklega tedna je bil promet na mejnih prehodih z Avstrijo izjemen: skozi prehode Šentilj, Trate in Jurij (na mariborski železniški postaji) je samo v petek dopotovalo na jugoslovansko ozemlje 102.706 potnikov s 23.614 avtomobili, a pred šentiljskim prehodom se je vila 15 kilometrov dolga kolona, v kateri je bilo treba čakati kar štiri ure. Skozi prehod v Šentilju so vozila prihajala v Slovenijo v petnajstih kolonah, od tega jih je dvanaest bilo namenjenih osebnim avtomobilom.

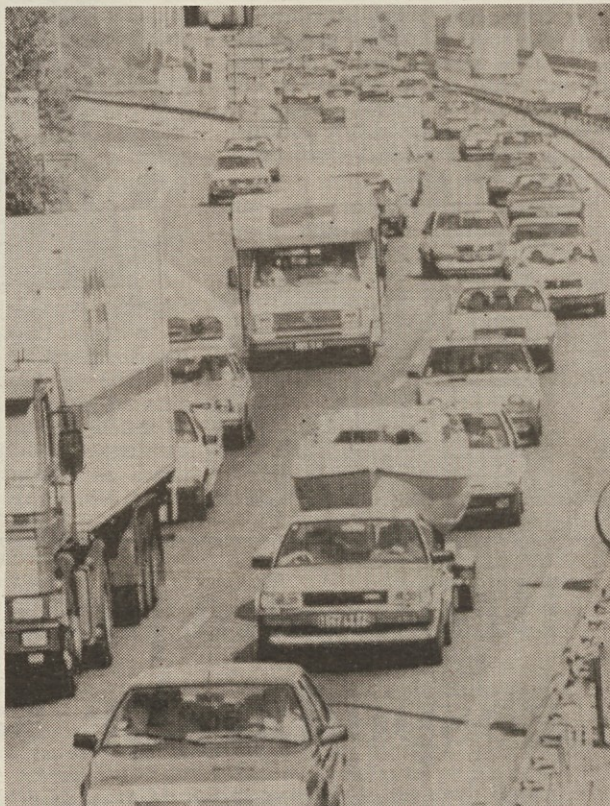
V soboto je skozi omenjene prehode pripotovalo iz Avstrije natanko 104 tisoč 191 letoviščarjev, v nedeljo navsezgodaj pa približno ravno toliko in promet se je pričel razredčevati šele v popoldanskih urah; takrat je bilo v Šentilju odprti za tujski promet sedem vstopnih stez, v koloni pa so avtomobilisti čakali poprečno po pol ure. Grob promet se je vil seveda tudi na tranzitnih cestah skozi Maribor.

RIM — V zadnjih desetih dneh so na državni avtocestni mreži našli več kot 20 milijonov italijanskih dopustnikov, vikendašev in izletnikov. Samo na avtocestah družbe Autostrade (2.675 kilometrov) so med petkom, 25. julija, in nedeljo, 3. avgusta, zabeležili 10.414.000 vozil, kar je šest odstotkov več kot v ustreznem obdobju lani. Hkrati se je število prometnih nesreč zmanjšalo za 10 odstotkov s 732 na 658, a tudi njihove posledice so bile blažje: ranjenih je bilo za 20 odstotkov manj (393 proti 494), mrtvih pa 10 proti 21 lani.

Promet je to pot bil časovno bolj porazdeljen, saj so mnogi odšli z doma že med tednom, kar je novost, in celo ponoči (zlasti v območju Milana), tako da je na avtocestah bilo največ milijon vozil dnevno in je promet bil tekoč. Največja dnevna zgoštevitev vozil (79.000) je bila med Bologno in Modeno, saj je ta avtocestni predel obvezen za vse, ki po-

tujejo na jug. V avtocestnem odseku Savona - Ventimiglia - Francija je promet bil za 12 odstotkov večji kot lani ob tem času in samo v treh dneh so zabeležili kar 200.000 vozil. Večji del potnikov (60-65 odstotkov) je bil namenjen v obmorska letovišča, drugi pa v planine ali na tuje.

Množični eksodus je seveda kot naroben za turistične operaterje, ki pa se kljub dobri zasedbi obmorskih in gorskih letovišč še naprej pritožujejo, da so jim kriza v Sredozemlju, slabo vreme v juniju in juliju ter pocenitev dolarja prekrizali račune. Američanov je letos res mnogo manj kot lani, toda to velja za tradicionalne odrasle turiste: iz dneva v dan se namreč večja števila mladih iz ZDA, ki prihajajo v Italijo na ogled zgodovinskih lepote, čeprav s spalno vrečo. Medtem ko jih v Benetkah nimajo kdo ve kako radi, pa so jim v Rimu prišli na roko

Predsednik republike Cossiga v središču polemik zaradi pisma o državni obrambi

RIM — Predsednik republike Francesco Cossiga je spet v središču polemik. Ni se še polegel odmev kritik glede vloge, ki jo je odigral med pravkar zaključeno vladno krizo, in že je državnih poglavah deležen novih. Tokrat je povod zanje dal tednik Panorama, ki je v svoji zadnji številki priobčil daljši članek o raznih predsednikovih namerah in pobudah na področju državne obrambe.

Po pisanju Panorame naj bi Cossiga že dalj časa pripravljaval za ministrskega predsednika Craxija pismo, v katerem naj bi načel vprašanje odločanja v kritičnih trenutkih za državno varnost. Predsednik republike, ki je po ustavi tudi vrhovni poglavah italijanskih oboroženih sil, naj bi v pismu, ki še ni bilo odposlano, nameral opozoriti na vrzel v sedanji ureditvi glede dejanskega vojaškega poveljstva v izrednih razmerah. Cossiga naj bi predlagal tudi tri možne rešitve, 1. vojaške odločitve naj bi sprejemala vlada in jih nato dala v podpis predsedniku republike; 2. vlada naj bi v kritičnih situacijah prešla od parlamenta pooblastilo, da v njih ustrezno ukrepa, nakar bi ji dal svoje pooblastilo še predsednik republike; 3. predsednik republike naj bi vladi dal pred-

hodno pooblastilo, da primerno ukrepa v izrednih razmerah, sam pa naj bi v takšnih situacijah bil le stalno obveščen o vladnih korakih.

Tako Panorama. Včeraj pa je tiskovni urad Kvirinala objavil noto, v kateri odreka verodostojnost omenjenim in drugim vestem, ki jih je priobčil milanski tednik. Z izjemo ene: da namreč Cossiga v resnici pripravlja za Craxija pismo o vprašanih italijanske državne obrambe. V noti je rečeno, da bo pismo v kratkem odposlano, in sicer kakor hitro bo Craxijeva vlada prešla zaupnico v parlamentu.

Toda prav dejstvo, da je vest o pismu resnična, je vzbudila marsikatero kritično reakcijo. Tako sta npr. poslanec Franco Bassanini in senator Eliseo Milani, ki pripadata neodvisni levici, opozorila, da Cossiga načrtja problematiko državne obrambe na sporen način, saj gre za vprašanja, ki sodijo v pristojnost parlamenta. S podobno pripombo se je oglašil tudi vsedržavni tajnik Proletarske demokracije Mario Capanna, medtem ko je obrambni minister Spadolini izrazil upanje, da bo polemika prispevala k razčiščenju pojmov

Na konferenci OPEC predlog Irana za omejitev črpanja

ZENEVA — Ministri trinajstih držav članic Organizacije izvoznice petroleja so včeraj nadaljevali pogovore na 78. konferenci, ki se je pričela prejšnji mesec na Brionih v Jugoslaviji. Glavni cilj konference je doseči dogovor o omejitvi proizvodnje, ki naj bi omogočala ponoven vzpon cen. Povprečna cena petroleja je v teh dneh 8 dolarjev, kar predstavlja najnižjo raven.

Novost včerajnjega dne je predlog iranskega ministra, da bi zmanjšali proizvodnjo na raven, ki so jo imele članice OPEC po konferenci oktobra 1984. Prav Teheran je do včeraj ostro nasprotoval vsakemu sporazumu o omejitvi proizvodnje. Predlog, ki so ga predstavili včeraj, naj bi predvideval znižanje črpanja na 16,75 milijona sodčkov dnevno (od sedanjih 20,5). Proizvodnjo naj bi omejile vse

države razen Ekvadorja in Iraka, kar je izredna novost saj je Iran vedno nasprotoval vsakršnemu zvišanju, ki ga je zahteval Irak, s katerim je že več let v vojni. Prejšnje nasprotovanje Irana omejitvam proizvodnje je bila ena izmed glavnih ovir na poti do sporazuma.

Pravo presenečanje pa predstavlja glasovanje o najnovešem iranskem predlogu, ki so ga izvedli včeraj na plenarnem zasedanju. Ministri OPEC so vedno iskali sporazum, s katerim bi se vsi strinjali. Za zmanjšanje proizvodnje na raven leta 1984 je glasovalo osem držav, proti pa so bili Venezuela, Ekvador, Gabon, Nigerija in Združeni arabski emirati. Nasprotovanja so se še zaostrila, toda zelo verjetno bodo članice OPEC iskale večinski sporazum, za kar se v prvi vrsti zavzema Saudska Arabija.

Jugoslovanski izvozniki imajo opravka z mafijo

LJUBLJANA — Jugoslovanskim izvoznikom ni lahko. Na tujem tržišču se morajo borovati s cenami, odlično konkurenco, doma pa z okosteno birokracijo. Uspejo le najprodnnejši in proizvajalci, ki zagotovijo kakovost na svetovni ravni. Toda, da tudi kakovost ni vedno dovolj, dokazuje primer ljubljanskega podjetja Plutal, ki po najsodobnejši tehnologiji že vrsto let izdeluje najrazličnejše zamaške za steklenice. Ko so se namreč pojavili v južni Italiji in zaradi zanesljivih dobav dobrega servisa ter s kakovostjo osvojili tretjino tamkajšnjega tržišča, so jim začela leteti polena pod noge.

Najprej so se pojavile razne dezinformacije v lokalnem tisku, sledili so dumpinski manevri tamkajš-

njih tovarn, in ko tudi to ni zavrlo vzpona ljubljanskega izvoznika so se pojavile grožnje, kot v kakšnem kriminalnem filmu. Vodstvo tovarne zgodbam o mafiji in grožnjah predstavnikom sprva ni čisto verjelo, ko pa je Plutal pred dnevi obiskalo 12 »poslovnežev« in grozilo kar sredi Ljubljane, so postali previdnejši. Toda ekskurzija z juga Italije je vendarle obrodila sadove. Ko so si namreč »poslovneži« ogledali sodobno tovarno, v kateri izdelajo po pet milijard zamaškov na leto, kar Plutal uvršča med vodilne evropske proizvajalce, so spremenili taktiko. Začeli so ponujati sodelovanje, ki pa so ga Ljubljančani seveda odklonili. Cenam, zvezni administraciji in inflaciji se je torej pridružila tudi mafija...

Ponoven atentat v centru Bejruta

BEJRUT — Skoraj ni dneva, da v Bejrutu ne pride do atentata. Tudi včeraj je pri Bejrutskem mostu eksplodiral peklenski stroj, ki je vseboval kakih 7 kg trotila. Pri eksploziji sta umrli dve osebi: ena je bila povsem iznakažena, drugo pa so identifikirali. Eksplozija peklenskega stroja, ki je bil skrit v torbi, je povzročila tudi približno 30 ranjenih. Treba je še omeniti, da je do včerajšnje eksplozije prišlo točno teden dni po prvem tragičnem atentatu, ko je eksplodiral avto in povzročil smrt 32 ljudi. Dan kasneje je razneslo drugi avto, ko je bilo 25 mrtvih in 180 ranjenih.

Na sliki (telefoto AP): reševanje ranjencev po atentatu.

Tropske temperature v vsej deželi

V Lignano je temperatura morja dosegla kar 27 stopinj Celzija, zato ni čudno, da so se kopalci kar gnetli, da dobijo prostorček v vodi, ki pa ni delovala najbolj ohlajujoče

VIDEM, LIGNANO, OBALNI KRAS — Preteklo, prvo avgustovsko nedeljo so marsikje v deželi zabeležili izjemno vročino. S pravim rekordom se lahko ponaša Videm, kjer so sredi dneva namerili 36,6 stopinj Celzija, v Gorici in Lignano so se ljudje znojili pod 35 stopinjami, medtem ko so bili v tempogledu Tržačani pravi srečnejši, saj so v našem mestu zabeležili "le" 33 stopinj. Da bo lestvica jasnejša naj omenimo, da je bilo nekoliko topleje le še v Neaplju in Firencah.

Videm se je že v zgodnjih jutranjih urah začel postopoma izpraznjevati, tako da so bile mestne ulice že pred

poldnevom domala prazne. Tisti, ki so ostali v mestu zaradi dela ali drugih opravkov se vsaj v nedeljo niso trčili s parkirišči in prometom. Zato pa je bilo na peščini v Lignano živo kot malokdaj. Kopalcev se je kar trlo, tako da bi bilo vsakršno navajanje števil neplodno in baje kar daleč od resnice. Tudi na odprtem morju so na nedeljski dan zabeležili živahen promet. Domnevajo, da se je na morje podalo kakih 1.800 večjih in manjših plovil, k slednjim pa moramo prističi še stotine deskarjev, ki so izkoristili primerno vetrovne ure za svoj konjiček. V večernih urah, se pravi ob času

povratka je po cestah vladal gost promet, bilo je tudi nekaj zastojev, hujših prometnih nesreč pa na cestah v deželi niso zabeležili.

Tudi v Sloveniji, na Krasu in obali se je povečalo število tujih in domačih turistov, malo manj pa letos računajo na nedeljske kopalce, ki so prejšnja leta množično izkoriščali raznovrstne možnosti onstran meje. Na mejnem prehodu na Šentilju pa so prav med petkom in soboto in v zgodnjih nedeljskih jutranjih urah zabeležili letošnji rekord v številu prehodov. V Slovenijo je pripotovalo skoraj 24 tisoč osebnih vozil, z vlakom pa jih je

preko mariborske železniške postaje pripotovalo skoraj 103 tisoč. Turizem je seveda pridno izrabil tako veliko gnečo: na obali in Krasu se je število gostov v dveh dneh povečalo za okroglih tisoč enot, če seveda štejemo tiste, ki bivajo v hotelih, kampih in zasebnih sobah, 6 do 7 tisočpa je takih, ki bivajo v počitniških domovih, pri sorodnikih ali prijateljih. Kljub ugodnim ocenam pa je gostov za 6 odstotkov manj kot ob istem času lani, povprečna zasedenost zmogljivosti hotelov, kampov in zasebnikov pa je letos 81-odstotna.

Ce je v naših krajih promet potekal dokaj urejeno in smotno pa ne morejo istega trditi v Sloveniji in Jugoslaviji na sploh, saj so zabeležili številne nesreče, tudi smrtne, katerim je brez dvoma botrovala utrujenost, nemalokrat pa tudi nepredvidnost. Na gorjski magistrali sta bili dve smrtni nesreči, pri Sremski Mitrovici pa je v verižnem trčenju zgorelo šest vozil. Kar se vremena tiče pa prevladuje optimizem, seveda v turističnem smislu, saj so kmetje že hudo zaskrbljeni zaradi dolgotrajne suše, ki se v tem letnem času običajno konča z uničujočimi točami. Da je stvar že zaskrbljujoča potrjuje vest iz Pomurja, kjer je vremenska ujma sklestila poljščine, zlasti koruzo in sladkorno peso. Žal se tudi to pot protitočne rakete niso obnesle.

Na volitvah KEL skupaj z zelenimi

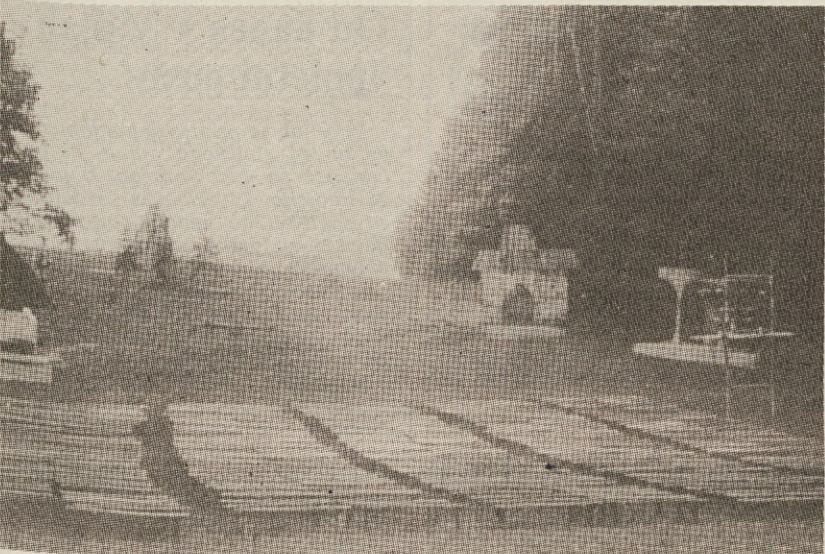
CELOVEC — Medtem ko je zastopnik Ljudske iniciative parlamenta dr. Günther Nanning že pred časom napovedal, da so večje avstrijske zelene — alternativne skupine sklenile, da bo prišel v parlament tudi koroški Slovenec oziroma koroška Slovenka, pa je pred par dnevi prišla vest, da so se VGö, Alö, KEL in Neodvisni dogovorili, da bodo na Koroškem skupno kandidirali.

Zmenili so se, da bodo kandidirali pod oznako Die Grünen. Napovedujejo, da bodo v programu poleg zahteve "več demokracije" postavili v ospredje tudi probleme kmetov, brezposelnih, žensk, otrok, Slovencev in drugih manjšin. V izjavi pravijo, da bodo konkretne zahteve "zelenih", ki ustrezajo človeku in naravi, osnova bodočega dela v parlamentu in v občinah.

● CELOVEC — Pred kakimi desetiimi dnevi je nad 100 tisoč ljudi demonstriralo proti načrtom Bavarca Josefa Straussa, ki hoče zgraditi v Wackersdorfu atomsko centralo.

Nad 20 vrhunskih glasbenih solistov in skupin je brezplačno nastopilo na tem shodu, ki je potekal zelo mirno, čeprav ga je skušala Straussova vlada sploh prepovedati.

»Velika puntarija« na Koroškem

Na avstrijskem Koroškem vneto vadijo za sobotno premiero Kreftove Velike puntarije, ki bo pravi gledališki praznik vseh Slovencev v Avstriji. Tudi prireditveni prostor v Spodnjih Vinarah, kjer bo predstava, je skoraj nared

Prispevki invalidom

TRST — Deželni odbor je sprejel predlog odbornika za zdravstvo Renzullija, ki prilagoduje prispevke (v smislu zakona štev. 57 zdravstvene reforme) za specifične preventivne intervencije v prid vojnim invalidom in civilnim žrtvam vojne.

S tem so torej prilagodili dnevne kvote za zdravljenje v klimatskih in termalnih zdraviliščih, za bivanje v le-teh ter za rekonvalescenco. Od 1. januarja letos znaša ta prispevek dnevno 30 tisoč lir.

Tudi dnevni prispevek spremljevalcev vojnih invalidov (ter podobnih kategorij) so dvignili na 30 tisoč.

● VIDEM — Nad 3 tisoč oseb, od katerih kar tisoč iz videmske škofije, se bo 16. avgusta srečalo na Brezjah v Sloveniji. Tam se bo namreč zaključila božja pot, ki jo prirejajo videmska, ljubljanska in celovška škofija.

Septembra volitve v KZE

TRST — Na podlagi dekreta predsednika deželnega odbora bodo Krajevne zdravstvene enote z volitvami, ki bodo potekale septembra, spremenile dosedanja upravni ustroj. V deželi Furlaniji-Juljski krajini je 12 KZE, ki so razdeljene na zdravstvene okraje. Po volitvah bodo ti postali medobčinske skupščine, v katerih upravne odbore bodo izvoljeni občinski svetovalci, ki jih bodo določili posamezni župani. Na kandidatnih listah ne bodo vključeni občani, vpisani v volilne liste občin. Število članov medobčinskih skupščin bo različno, v sorazmerju s številom prebivalstva, bivajočega v posameznih okrajih KZE, skupščine pa bodo imele petletno mandatno dobo. Upravni odbori bodo po volitvah, ki bodo 26. septembra, šteli šest članov in ne več devet. Kandidati za upravne odbore in izvoljeni v medobčinske skupščine bodo lahko tudi občani, ki imajo za seboj upravne in voditeljske izkušnje na raznih področjih in ki to lahko dokažejo s predstavitvijo potrebne dokumentacije. Predsednik odbora, ki ga bo neposredno izvolila skupščina bo kril tudi funkcijo predsednika dotične medobčinske skupščine.

● LJUTOMER — Že smo poročali, da je hudo neurje prejšnjo sredo prizadelo okolico Murske Sobote. V petek zvečer pa ni bilo prizanešeno niti krajem ljutomerske občine. Med sedmo in osmo uro zvečer je neurje s točo naredilo veliko škode na poljih, vinogradih in sadovnjakih v okolici Ljutomeru. Ljudje ta čas namenljajo veliko očitkov delovanju sistema obrambe proti toči. Trdijo namreč, da so s strelnih ramp pričeli streljati rakete proti oblakom šele deset minut po tistem, ko je ledeno zrnje že uničevalo pridelek na poljih.

Dokument deželnega tajništva KPI

Komunisti kritizirajo zdravstveno politiko v Furlaniji-Juljski krajini

VIDEM — Deželno tajništvo KPI je v teh dneh objavilo daljši dokument o javnem zdravstvu v Furlaniji-Juljski krajini. V njem je izrazilo vrsto kritik glede uresničevanja deželnega zdravstvenega načrta in sploh glede zdravstvene politike, ki jo vodi deželna uprava.

Komunistično deželno vodstvo najprej ugotavlja, da so se nakopile že velike zamude pri sprejemanju področnih načrtov, ki jih na osnovi smernic deželne uprave izdelujejo posamezne krajevne zdravstvene enote. Deželni odbor je doslej odobril samo enega od dvanajstih področnih načrtov, in sicer tistega, ki ga je izdelala KZE iz San Daniela. KZE iz Vidma in San Vita sploh še nista izdelali svojih področnih načrtov, medtem ko je deželni odbor ostalih devet področnih načrtov zavrnil z ugovori. Do zamud prihaja tudi pri ustanavljanju zdravstvenih okrajev, ki bi v skladu z deželnim zakonom morali delovati že od začetka tega leta.

Mimo zamud pa je po mnenju deželnega tajništva KPI mogoče zabeležiti tudi vsebinske odklone pri uresničevanju deželnega zdravstvenega načrta, zlasti kar zadeva predvideno in potrebno povezavo med zdravstveno in socialno razsežnostjo. Za to naj bi bila v prvi vrsti odgovorna dežel-

na uprava, ki še vedno ni izdelala socialno-skrbstvenega načrta in ki ni izdelala zakonodaje za posebne potrebe oziroma pobude v okviru posameznih KZE.

Deželno komunistično vodstvo v svojem dokumentu izraža pomisleke tudi zaradi načina, kako se uresničujejo bolnišniška središča oziroma zapirajo bolnišnice, ki veljajo za odvečne. Pri tem naj bi se pojavljale hude vrzeli v zdravstveni oskrbi kakor tudi v uporabi osebja. Slednje bi moralo biti usposobljeno za nova delovna mesta, večinoma pa je prepuščeno samo sebi na starih delovnih mestih.

Po mnenju deželnega tajništva KPI so se pomankljivosti deželne zdravstvene politike pokazale še v drugih primerih, npr. pri vprašanju odlaganja trdih odpadkov, pri informiranju javnosti o posledicah nesreče v jedrski elektrarni v Černobilu ipd.

Deželno tajništvo KPI zavzema naposled ostro kritično stališče do deželnega zakona št. 29, ki prinaša nova določila za upravno ureditev KZE. Komunisti menijo, da zakon povsem izvotli vlogo medobčinskih skupščin in da praktično daja KZE v roke ljudem, ki so povšeči vladnim strankam.

Osvežujoči kapniki

Postojnska jama je cilj mnogih izletov turistov vsega sveta, ki iščejo osvežitve in uživajo ob lepoti tisočletnih kapnikov

Philipp Vandenberg

Hetera

43.

»Ne od vseh!« je odgovorila Dafne, »toda lepa Atis mi streže po življenju, o tem sem popolnoma prepričana. Ali pa morda še vedno verjameš, da se je gad povzpel po nogah moje postelje? Ne Megara, lepa Atis ni govorila resnice, ko je pred vsemi pripovedala, da se igram s kačami in žabami. Ne bojim se jih, ne, doma na Lesbosu sem te živali pogosto opazovala v gorskih votlinah, toda da bi takšno žival vzela s seboj v posteljo, kaj takega mi še nikoli ni prišlo na misel! Mislim, da si je Atis izmislila to zgodbo, da bi prikrla svoj napad.«

»Atis! Vedno samo Atis! Ta seje ves prepir v tej hiši!« Dafne je odgovorila: »Ne, ne povzroča Atis preprirov, marveč jaz. Ko sem jaz prišla v to hišo, so se začeli prepiri in nevoščljivost. Jaz sem tista črna ovca, ki je prinesla nemir v obor. Jaz bi morala oditi.«

Megara je odložila s škrlatom obrobljeni hiton, ki ga je pripravila za Dafne, prijela dekle za zapestja in jo potegnila k sebi. »Punčka, kam pa bi odšla? Ne smeš dovoliti,

da bi te zaslepila laskanja moških. Res je, da tekmujejo zate, častijo te bolj kot katerkoli drugo; vendar ne pozabi tega, da ima vsak izmed njih doma v svoji pusti zakonski postelji ženo, ki ni ne lepa ni duhovita, ki pa dosledno pazi na to, da uveljavi svoj vpliv in obdrži to, kar je njenega. To velja tudi za Temistokla.«

Zadnje besede so zadele v polno. Dafne se je branila: »Ne mešaj v to Temistokla.«

»Vem, da je poštenjak, odličen vojskovodja, in da ti dvori. Zato mislim, da si srečna. Toda Temistokles ima ženo in dva otroke, ki jih nikoli ne bo pustil na cedilu.«

»Molči, prosim!« se je razjezila Dafne in se iztrgala prijateljci. »Nikoli nisem pomislila na to, da bi se Temistoklu približala z resnimi nameni. Hetera sem in vem, kaj je moja dolžnost.«

Služabnica je povedala, da so prišla nosila za Dfne.

»Nosila?« je vprašala Megara presenečeno. »Kdo pa ti pošilja nosila?«

»Difilides,« je odgovorila Dafne in si oblekla hiton. »Tako prijazno me je prosil, naj pridem na enega njegovih simpozijev. Rekel je, da se me nikoli ne bo dotaknil, da je zanj že sama moja navzočnost največje veselje. Difilides je starček, ne govori pametno, vendar pozna ves svet. Nisem mu hotela odreči te želje.«

Megara se je namuznila in kar med hojo stisnila Dafne v roko rožnato rutico. Hetera jo je brez besede zavrnila,

toda Megara ni pustila: »Ženska nikoli ne ve, kaj se bo zgodilo!« Nazadnje je Dafne vzela rutico.

Posoda za mazilo iz motnega stekla je imela obliko jabolka, v njej pa je bila najboljše varovana skrivnost grških heter, Afroditin balzam. V nasprotju z navadnimi vlačugami, ki so svojim snubcem ovijale živalski mehur okoli falosa, da ne bi zanosile, ali pa so od njih zahtevale, da so delali vroče kopeli, pa so hetere le redkokdaj zanosile, čeprav navidezno niso uporabljale nobenega kontracepcijskega sredstva.

Mandragora se je imenovalo to čarodejno sredstvo, zelišče s falosu podobnimi koreninami, ki je posušeno, zdrobljeno in pomešano z vsemi mogočimi dišavami snubcu pri ljubezenski igri odpiralo gladko in brezskbno pot.

Štirje sužnji z nosilnico so gledali mračno in nobeden ni spregovoril besede. Kar tekli so po mračnih ulicah, katerih veseli značaj se je z mrakom razblinil. Ulične razsvetljave ni bilo, tako da so nosači pred vsakim križiščem na ves glas zatulili in s tem opozorili nase.

To je bil čas agorajev, postopačev, skrivačev in zvodnikov, skratka vseh tistih, ki so se ukvarjali z mračnimi posli, tako da je bila Dafne zelo vesela, ko je nosilnica prečkala dipilontska vrata, za katerimi je ležal imenitnejši mestni del, in nazadnje zavila v cipresni drevored, ki je peljal skozi park do Difilidove vile. Marmorni kipi na obeh straneh poti so držali rdečkasto goreče plamenice. Tako se je celoten krey spremenil v plamtečo gledališko pokrajino.

Medtem ko se avgustovska pasja vročina še stopnjuje Prvi počitniški val je za nami Manjša gneča na mejnih prehodih

Prvi veliki avgustovski eksodus se ni še končal po zaslugi "smotnih odhodov", saj se je marsikdo odločil za kasnejši odhod, da bi se izognil sobotni in nedeljski gneči na italijanskem cestnem omrežju in na mejnih prehodih.

Na izstopni postaji avtoceste Benetke-Trst in Videm-Trst pri Moščenicah je bila včeraj kolona čakajočih avtomobilov dolga tri kilometre. To se je poznalo tudi na mejnih prehodih predvsem na Pesku, kjer je bila na italijanski strani kolona avtomobilov dolga 2 kilometra. Manj gneče je bilo na Škofijah, še manj pa na drugih mejnih prehodih. Obmejna policija, karabinjerji in finančni stražniki so se torej lahko oddahnili po sobotnem in nedeljskem navalu, ko so bile kolone na prehod meje čakajočih avtomobilov res rekordne.

V nedeljo je bila v dopoldanskih urah na mejnem prehodu Pesek dolžina "pločevinaste kače" dolga kar sedem kilometrov, da je presegla križišče pri Bazovici. Kljub takemu pritisku na krajevno cestno omrežje ni bilo v nedeljo hujših nesreč. Včeraj pa je cesta terjala težak krvavi davek, saj sta bili kar dve smrtni nesreči, in sicer pri Domju in Nabrežini, o katerih poročamo na drugih straneh.

Tudi čeri so privabile številne kopalce

Prometna policija torej še vedno ne varčuje s pozivi, naj se avtomobilisti strogo držijo prometnih predpisov. Predvsem pa naj upoštevajo, da so vozne sposobnosti z dopustniško prtljago obremenjenih avtomobilov popolnoma spremenjene. Nič boljše se ne godi voznikom po večurni vožnji v razbeljeni pločevini.

Tudi včeraj so namreč zabeležili rekordne temperature. Tako so v Trstu opoldne namerili kar 29,3 stopinje Celzija ob 66 odstotni vlagi, kar zgovorno dokazuje pasjo vročino. Komur je uspelo je iskal osvežitev v morju, ki pa je bilo v Tržaškem zalivu bolj podobno mlačni juhi, saj je temperatura morja dosegla skoraj 27 stopinj.

Izgledi za skorajšnje osvežitev so skrajno borni. Meteorologi napovedujejo prehod oslabljene nevihtne fronte, ki bi lahko povzročila kako neurje v severni Italiji in še to predvsem v goratem svetu. Pred prehodom fronte se bodo začasno ojačili vetrovi južnega kvadranta, da bo vročina še bolj pasja.

Počitniški val ob tem prvem avgustovskem koncu tedna je torej v bistvu za nami. Po napovedih ustanove za italijansko avtocestno omrežje bi se moral avtomobilski promet že danes normalizirati. Konec tedna pa že pričakujejo prvi naval vračajočih se severnoevropskih turistov. To so na naših mejnih prehodih v manjši meri zabeležili že v nedeljo. Dopusti Zahodnih Nemcev namreč ne sovpadajo z italijanskimi, glavnina se namreč vrača pred velikošmarenškimi prazniki, da se na mejnih prehodih že pripravljajo na sobotne in nedeljske vstopne kolone. Prav zaradi teh priprav bo ta teden kljub manjši gneči na mejnih prehodih precejšnja čakajoča doba, saj odgovorni varčujejo s svojimi silami v pričakovanju novega navela.

Prirreditve je pripravila zadruga »Kriški breg« V Križu nagradili najboljše vinogradnike iz tržaške občine

V soboto zvečer so v Križu nagradili najboljše vinogradnike na letošnji razstavi vina, ki jo je konec junija priredila v Križu Zadruga pridelovalcev vin tržaške občine »Kriški breg«.

Na prikupnem sprejemu je predsednik zadruga »Kriški breg« Miloš Košuta čestital nagrajencem, še enkrat je opomnil na dober uspeh, ki ga je med ljudmi doživel praznik. Nadalje je še izrazil upanje, da bo k letu sodelovalo na razstavi večje število pridelovalcev.

Prvo nagrado za belo vino je odnesel Silvio Ferluga od Piščancev, drugo Sergio Starec iz Barkovelj in tretjo Ivo Sedmak iz Križa. Vse nagrade za črno vino so ostale kar v Križu. Prvo je dobil Božo Sedmak, drugo Franc Košuta in tretjo Ivo Sedmak.

Nagrade so darovali Hranilnica in posojilnica z Opčin, Tržaška kreditna banka, nabrežinska Hranilnica in posojilnica, Kmečka zveza, Zveza neposrednih pridelovalcev in Kmetijski konzorcij.

Na sliki: Nagradjeni vinogradniki; v sredini predsednik Zadruga pridelovalcev vin tržaške občine »Kriški breg« Miloš Košuta.

Na Našem prazniku v Zgoniku

SSk za enotno nastopanje za globalni zaščitni zakon

Tridnevni Naš praznik, ki ga je v Zgoniku priredila sekcija Slovenske skupnosti iz zgonske občine, je vsestransko dobro uspel. Posebno v večernih urah se je zbralo veliko obiskovalcev, ki so iskali malo ohladitve in se ob poslušanju narodnozabavne glasbe malo okrepčali in pozabavali.

Nedeljski kulturni spored so otvorili plesalci folklorne skupine turističnega društva iz Sovodnja pri Škofji Loki, ki jih vodi Marko Kržišnik. V lepih narodnih nošah so prikazali dva venčka gorenjskih plesov in zapustili dober umetniški vtis. V nedeljo in tudi v ponedeljek pa so ob spremljavi harmonike, kitare in citer mladi bratje Bukovšek, ki živijo v Stuttgartu, izvajali vrsto slovenskih in mednarodnih motivov iz svojega bogatega repertoarja.

V političnem nagovoru se je sekcij-ski tajnik Jožko Gruđen ob ugotovitvi, kako je Slovenska skupnost tudi pri izbiranju finančnih sredstev za svoje delovanje diskriminirana v primerjavi z vsedržavnimi strankami, najprej zastavil ob analizi upravnega stanja v zgonski občini in obrazložil stališče do občinskega proračuna. Vrsto korisnih postavk tudi Slovenska skupnost, kot opozicijska skupina vsekakor podpira. Podrobneje pa je kritiziral nekatere opredelitve, ki naj bi bile napačne oziroma pomanjkljive, kot so: namesto sanacije starega poslopja naj bi zgradili nov vinski center, več posluha naj bi bilo za asfaltiranje cest, turizem, uvajanje metanizacije, vzdrževanje cerkvenih poslopij, negovanje javnih zelenic in realizacijo obrtniške cone. Enotno nastopanje za globalni zaščitni zakon naj se še nadaljuje in Gruđen je na koncu izrazil potrebo, da se tudi zgonska občina vendarle pobrati s kako občino iz Slovenije.

Deželni podpredsednik Rafko Dolhar pa je obravnaval izključno globalni zaščitni zakon, katerega reševanje je deset let od podpisa Osimskih sporazumov še vedno na mrtvem tiru. Našo razcepjenost izkoriščajo nenaklonjeni krogi, katere moramo z vztrajnim enotnim nastopanjem prepričati o nujni, da se čimprej pravično zakonsko zaščitni slovensko manjšino od Milj do Trbiža. Obenem pa naj vsakdo izmed nas izjavi neke vrste samozaščito, kot n. pr. pri uveljavljanju zakonitih pri-

imkov in imen ter vpisovanju otrok v slovensko šolo. (B. S.)
Na sliki: Nastop plesalcev folklorne skupine turističnega društva iz Sovodnja pri Škofji Loki.

● Zaradi gradbenih del v Ul. Caccia je tržaška občina odredila prepoved parkiranja na strani lihih hišnih števil. Prepoved velja za dolžino približno 25 metrov od vogala z Ul. Parini v smeri proti trgu Stare mitnice.

Vprašanje sen. J. Gerbčeve ministru za industrijo: Zakaj je zavarovalnina za avto v Trstu tako draga?

Vsak tržaški avtomobilist dobro ve, da so tarife zavarovalnic v našem mestu kar se da drage. Tarife so se sicer podražile v vsej Italiji, v Trstu pa še posebno, ker je bila naša pokrajina februarja letos "povišana" v tarifno skupino 1. B iz skupine 2., medtem ko je bila še leta 1984 v skupini 3. In tako se je zgodilo, da stane danes zavarovanje RCA (za civilno odgovornost avtomobilistov) celih 60 odstotkov več kot predlanskim, medtem ko so se tarife v drugih italijanskih mestih zvišale za okrog 35 odstotkov.

To stanje je bilo predmet poslanskega vprašanja, ki ga je sen. Jelka Gerbec naslovila na ministra za industrijo. V njem predstavnica KPI med drugim trdi, da je sklep neupravičen glede na intenzivnost prometa in število avtomobilskih nesreč v Trstu ter da pomeni nov udarec za že tako obubožano gospodarstvo mesta, ki bi nasprotno potrebovalo vso solidarnost in pomoč.

Celjan bo plaval od Benetk do Portoroža

V petek, 8. t. m., bodo na tiskovni konferenci v hotelu Riviera v Grljanu predstavili izjemnega plavalca, člana plavalnega kluba Klima-Neptun iz Celja. Jože Tanko, 39-letni inženir, bo poskusil preplavati razdaljo 110 kilometrov in s tem doseči nov svetovni rekord v maratonskem plavanju. Slovenski plavalec je pred tremi leti že zasedel 7. mesto na tovrstnem mednarodnem tekmovanju na progi Capri - Napoli, pred letom dni pa je na treningu dosegel najboljši čas na razdalji 42 kilometrov od Lignana do Portoroža. Tokrat se bo preizkusil na skoraj trikrat daljši progi, od Benetk do Portoroža. Jože Tanko bo skočil v vodo 15. avgusta zjutraj.

V Križu vaška šagra s srečolovom

Kriško športno društvo Vesna je v petek, soboto in v nedeljo priredilo vaško šagro. Obiskovalcev se je "na Klancu" kar gnetlo, še posebej v nedeljo zvečer ob žrebanju velikega društvenega srečolova. Srečni dobitnik bo preživel teden dni v Palma de Majorca, kar mu bo v tej pasji vročini marsikdo zavidal. Na loteriji ŠD Vesna v Križu so bile izžrebane sledeče številke:

C 5409, B 2752, D 6420, D 6735, A 880, A 505, C 4781, D 6361, E 8463, C 5354, D 7625, E 9727, B 3885, C 5207, E 8372, B 3615, D 6149, E 9804.

Lastniki izžrebanih srečk naj se čimprej oglasijo pri odbornikih društva, pri katerih bodo tudi dvignili nagrade.

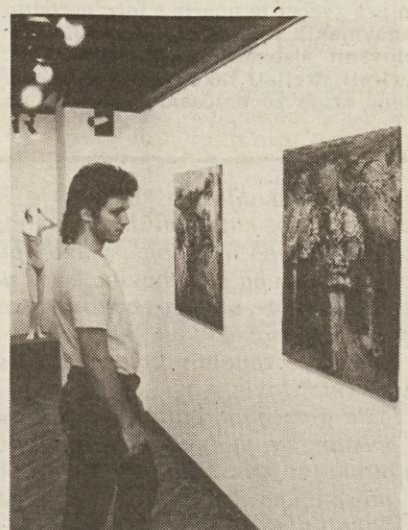
Tudi za umetniške galerije čas poletnega brezdelja

Kdor se večkrat sprehaja po mestnih ulicah in se rad spogleduje po trgovinah, je verjetno zapazil, da predstavljajo umetniške galerije svet zase. V nekaterih vlada živahno vzdušje v drugih pa spokojnost in resnost, ki navadnega smrtnika kar prevzameta. Na vsak način, to niso navadne trgovine, ker pač umetnine niso navadno blago. Resnične umetnine dobijo tak "nad-blagovni" videz same po sebi, zaradi svoje lepote. Za prodajo bolj skromnih stvaritev ponavadi poskrbi sam umetnik. Največkrat pa to nadležno opravilo ne gre tako hitro od rok.

Nas v uredništvu je zanimalo, kako delujejo galerije v poletnih mesecih. Najprej smo se seveda obrnili na TK galerijo. Prijazna Liana Drašček nam je povedala, da sta obisk in prodaja v galeriji zadovoljiva. Grafike so, posebno med mladimi, priljubljeno darilo. Na vsak način bolj originalno kot knjiga. Poleg tega se izogne tveganju, da obdarovanec že ima darilo, ki mu ga hočeš podariti, čeprav moraš pri tem globlje seči v žep.

V galerijo Torbandena je skozi izložbena okna sonce kar pripekalo. Na desni je razstavljena De Chiricova slika. Tudi De Pisis in Seroni sta primerno zastopana, tako da se je kljub pasji vročini izplačalo vstopiti. Lastnik Rosada nam je iskreno povedal: "Kaj hočete, mi smo tu, ker pač moramo biti, vendar prodaja je bolj skromna."

V galeriji Rettori-Tribbio smo srečali lastnika, ko je ravnokar dajal nasvete pleskarjem. Galerija bo zaprta do

Pogled v galerijo Torbandena

25. avgusta. Na dan otvoritve bo Federico Arrigi predstavil knjigo Ars Amandi.

V galeriji Al Bastione v Ulici Venežian se izteka razstava tržaških slikarjev iz preteklosti. Drugi teden bodo razstavljena nova dela največje hlebnjske šole. Za prodajo lastnik upa na nemške turiste, ki te dni kar mrgolijo po ulicah Starega mesta.

Takole torej z našim "izletom" po tržaških galerijah. Ustvarili smo si vtis, da tudi galerije, tako kot druge trgovine, še kako občutijo poletno mrtvilo.

Saksofonist Lee Konitz v res odlični kondiciji

Minulo soboto je številno občinstvo dobesedno do zadnjega kotička napolnilo odprti prostor pred diskoteko Tor Cucherna, kjer je gostoval znani saksofonist Lee Konitz ob spremljavi bobnarja Giulia Capiozza, kontrabasista Alda Melle in pianista Emanueleja Ruffineja, ki sestavljajo s kitaristom Andrejem Allionejem skupino Area II.

Sam začetek koncerta je bil za tržaško občinstvo nekoliko nenavaden: Konitz se je zazibal na oder v očitnem vinjenem stanju in marsikdo je podvomil v uspeh večera. Toda že po prvih notah smo se prisotni zavedali, da je saksofonist v odlični kondiciji in da bomo priča nadpovprečnemu izvajanju.

Konitz je vezan na šolo Lennia Tristana in je bil dolgo časa njen najvidnejši predstavnik. V letih štirideset je bil s Charlijem Parkerjem nosilec inovacije alt saksofona. Prav takrat je z drugimi glasbeniki dal duška novemu stilu, ki se je ločil od be-bopa in so ga označili za "cool", to je nov, svež. V petdesetih letih je nastopal z Milesom Daviesom, Kayem Windingom, Gerryjem Mulliganom, Johnom Lewisom in Maxom Roachom in zarislal nove smernice, po katerih se je razvijal način igranja alt saksofona, ki so prevzele mesto Parkerjevega stila.

V teku večera je Konitz mojstrsko izvedel številne motive: med temi naj omenimo All the things called love, Body and soul, Land by midnight in

Saksofonist Lee Konitz

pa čudovito Stella by starlight. Vsi nastopajoči so bili brez izjeme na vrhunski ravni: njihovo izvajanje je imelo svežino in naravnost improvizacije.

Organizatorju Zadrugi za glasbeno dejavnost COAM in njenemu predstavniku Robertu Preverju gre le za hvalo, da so povabili v Trst Konitza, saj je bila prav organizacijska plat, da ne govorimo o tehničnem aspektu, tako deficitarna, da bi v drugem primeru lahko koncert tudi klavirno propadel.

DIMITRIJ GRUDEN

Včeraj na sporedu tudi tiskovna konferenca KPI

Že v tem tednu vrsta važnih odločitev za reševanje krajevnne politične krize

Teden, ki se je včeraj začel, bo verjetno odločil o bodočnosti tržaških krajevnih ustanov, potem ko je na zadnji občinski seji prišlo do nepričakovane izvolitve socialističnega Agnellija za tržaškega župana. Na sporedu je vrsta važnih obveznosti, ki bodo marsikaj razčistile.

Položaj, ki je nastal v Trstu, je vsekakor že presegel občinske meje, kar tudi dokazuje, da stranke šeststrankarske večine, ki sicer upravlja deželo, niso bile zmožne razvozlati tega zapletenega političnega klobčiča in so zato nadaljnje odločitve prepustile svojim predstavnikom na vsedrjavni ravni. V Rimu se bodo zato jutri sestali zastopniki strank vladne koalicije, ki ter deželni in pokrajinski tajniki istih strank.

Pokrajinsko tajništvo PSI je medtem že odšlo; lo sestanek med strankami deželne petstrankarske koalicije, ki ga je sklical za včerajšnji dan in na katerem bi predstavniki strank razpravljali o nastalem položaju; sestanek bo po rimskem srečanju, saj bi se včerajšnjega prav gotovo ne udeležila KD, ki se je čutila močno užaljeno zaradi sicer nepričakovane in nedogovorjene poteze socialistov. KD je vsekakor skupno s PRI, PSDI in SSK zahtevala odstop župana Agnellija, kar je postavila kot pogoj za obnovo nadaljnjih pogajanj.

Socialisti so na to zahtevo odgovorili s precejšnjo razpoložljivostjo in dodali, da so pripravljeni umakniti novoizvoljenega župana, če bi to lahko služilo jasnosti in za razčiščenje položaja. KD je tudi že reagirala na to novo stališče PSI in ga pozitivno ocenila, vendar pa so se odnosi med obema strankama, v še večji meri pa med KD in Agnellijem zaradi zadnjih dogodkov tako zaostri, da jih bosta stranki le s težavo ugledili.

Zadnji — toda ne po važnosti — pomemben dogodek v tem tednu bo skupščina članov Liste za Trst, ki je bila sklicana za jutrišnji dan. Predvsem bo pokazala, kako je baza Liste reagirala na izvolitev socialističnega Agnellija, ki ga je sama predlagala in kar je bilo v nasprotju s sklepi zadnje melonarske skupščine; LpT je po vsej verjetnosti še kar zadovoljna, saj je z eno potezo povzročila pravi potres znotraj šeststrankarske koalicije.

Svoje zelo kritične poglede na nastalo politično situacijo so včeraj sredovali komunisti, ki so na svojem sedcu sklicali tiskovno konferenco, katere so se poleg pokrajinskega tajnika Polija udeležili še načelnika skupin na občini in pokrajini Calabria in Martone ter Pessato in Monfalcone. Na njej je KPI predvsem ugotavlja, da se je paraliza na občini in pokrajini zaradi takega političnega sta-

nja še močno povečala, kar bo gotovo imelo trajne posledice za prebivalstvo. Do takega stanja pa je po mnenju KPI prišlo zaradi nezmožnosti strank šeststrankarske koalicije, ki se niso jasno izrekle o tem, kar trenutno predstavlja Lista za Trst. Komunisti so tudi negativno ocenili, da je šeststrankarsko zavezništvo pustilo osamljeno Giuricinovo Mestno listo. V takem stanju so komunisti že pred časom zahtevali, da bi za upravljanje tržaških krajevnih ustanov prišlo do novih pogajanj na povsem drugačni osnovi, potem ko bi moral tako župan kot predsednik pokrajine odstopiti. KPI je tudi zelo negativno ocenila, da je pokrajinski odbor (ki je odstopil) svojevoljno odložil sejo pokrajinskega sveta.

Komunisti so tudi mnenja, da se je socialistična skupina na občini podredila desničarskemu manevru Liste za Trst in da način, po katerem je prišlo do izvolitve novega župana, odpira resnične dvome, ali se o upravljanju mesta odloča na krajevni ravni, ali pa v nepoznatih okulturnih centrih. Zato bi moral Agnellij odstopiti — dodajajo —, socialisti zavrniti glasove Liste za Trst in se obvezati za dosledno in napredno politiko izven šeststrankarskega zavezništva. Komunisti tudi zavračajo nekatere trditve PSI, po katerih naj bi se KPI na prikrit način zavzemala za obnovo politike nacionalne solidarnosti; te trditve je tajnik Polj označil kot navedeno smešne. Po njegovem mnenju v resnici prikrivajo le veliko za-

drego socialistične stranke in odgovarjajo le golim predvolilnim socialističnim manevrom. Pri tem je Polj tudi dodal, da se PSI že več kot tri mesece noče udeležiti uradnih sestankov s KPI tudi zaradi očitnih težav v katere je zasel, potem ko se je meseca februarja skupno s komunisti negativno izrekel o vlogi in pogojevanju Liste za Trst.

Tajnik Polj je nato ponovil znane predloge KPI za oblikovanje demokratičnih in trdnih večin; samo oportunistična zaprtost šeststrankarskega zavezništva — je dodal — ne nudi možnosti za uresničitev te perspektive, zaradi česar ima stranka v teku vrsto bilateralnih pogovorov z demokratičnimi strankami, da bi jim podrobneje orisala ta predlog. (A.S.)

Zapis ob njegovi osemdesetletnici

Rado Nakrst - življenje za gledališče

Slovenski gledališki umetnik, eden od dolgoletnih stebrov po vojni obnovljenega Slovenskega gledališča v Trstu — Rado Nakrst, je včeraj dočkal svojo 80-letnico. Večkrat se srečujemo na Ul. Rossetti, kjer stanujeta z ženo Leli, prav tako igralko in bivšo članico SSG, kako jo pokončno in s hitrim korakom, z nepogrešljivo čepico na glavi, maha kam proti središču. Izmenjava si besedo, dve, obudiva kak spomin na naše gledališče, izmenjava misel o tem in onem dogodku. Njegov spomin je presenetljivo svež, misel prožna, njegov droban nasmešek živahen in kar nekam poreden prizvok je v njem, morda tudi kot odsev nešteti vlog od resnih, komičnih in hudomušnih, od klasičnih do sodobnih, ki se mu jih je nabralo za nekaj stotin v dolgi in izjemno uspešni igralski karieri. Čeprav je zdaj že skoraj deset let v pokoju in se na odrskih deskah našega gledališča ne pojavlja več, pa so vsem, ki obiskujemo gledališčne predstave, v neizbrisnem spominu neštete vloge, v katerih nam je z bogato paleto igralskih izrazov pričaral svoje like in nas povedel v občutje podoživljanja pristne umetnosti.

Različne so poti, ki lahko pripeljejo mladega človeka v gledališki svet. Nekatere so rezultat zavestne izbire in študijskega pripravljanja na poklic, druge so lahko naključne, zarisane v čestokrat nepredvidljivi usojenosti. Nakrstova pot je bila ena od teh poslednjih, nedvomno še po-

sebej edinstvena že na svojem samem začetku, v dejstvu, da je bil rojen v tržaškem Narodnem domu (4. avgusta 1906), torej prav v hramu slovenskega gledališča in da se mu je prav v Narodnem domu ponudila priložnost, da je vskočil v vlogico enega od dveh Lužaričin otrok v Cankarjevem »Kralju na Betajnovi«, ki ga je režiral Milan Skrbinšek. Bil je presrečen in že tedaj je sklenil postati igralec. To je bilo leta 1919, leto prej, ko je Narodni dom zagorel v zublji fašističnega zločina. Iste leta, ko je prvič stopil na odrsko desko, je moral mlati Rado z materjo vdovo (oče mu je umrl, ko mu je bilo šele eno leto) v emigracijo v Jugoslavijo, v Maribor, kjer je dokončal srednjo šolo in se zaposlil kot skladiščnik na železnici, da sta se z materjo lahko preživljala. Toda gledališka pot je bila v njem že dokončno načrtovana. V času zaposlitve pri železnici je sodeloval pri raznih amaterskih odrih kot režiser, igralec in recitator, obenem pa obiskoval Dramatično šolo pri Milanu Skrbinšku, Valu Bratinu in tržaškem rojaku Radu Pregarcu, Jožetu Koviču in drugih. S svojim talentom in zagriženostjo je hitro opozoril nase takratne vodilne mariborske gledališnike in v sezoni 1929/30 dobil prvi poklicni angažma v mariborski Drami.

Odtlej je šla njegova umetniška pot hitro in strmo navzgor, čeprav razmere tudi takrat za gledališča niso bile rožnate. V mariborski Drami je Rado Nakrst ostal do začetka vojne,

ko se je pred nacistično okupacijo umaknil v Ljubljano in se leta 1942 po zanimanju pesnika Otona Župančiča zaposlil v Drami SNG, ob osvoboditvi pa je med prvimi prišel v rodni Trst in bil član prvega obnovljenega tržaškega slovenskega gledališnega ansambla.

Odtlej mu je Rado Nakrst zvesto služil vse do upokojitve v sezoni 1976/77 in od sezone do sezone polnil galerijo svojih odrskih kreacij. Igral je velike, naslovne vloge, pa tudi manjše in za otroke, kakor je pač bila potreba, a v vseh je vedno dal od sebe vse svoje promicljivo igralsko znanje in navdušenje. Kdo bi se mogel spomniti vseh a prav gotovo ni mogoče mimo vsaj nekaterih najpomembnejših kot so bile na primer Leon v Krleževih »Gospoda Glembajevih«, Henrik IV. v istoimenski Pirandellovi dram, Bonifacij VIII. v Silonejevi »Prigode ubogega kristjana«, Lunardo v Goldonijevih »Grobijanih«, Agostino Toti v Pirandellovi »Le premisi Giacomo«, von Krapp v Beckettovem »Poslednjem traku« in še in še. Kot karakterni igralec pa je Rado Nakrst uspešno nastopal tudi v slovenskih umetniških filmih »Tri četrtine sonca«, »Veseli-ca« in »Ples v dežju«, nastopal na Radiu Trst A in se na mnogih potovanjih razgledoval po tujem gledališkem svetu.

Za svoje umetniške dosežke, kakor tudi za svoj življenjski igralski opus, je prejel naš današnji jubilarnt vrsto najuglednejših javnih priznanj. (j. k.)

Težak vlačilec trčil v avtomobil zahodnonemških turistov

Smrtna prometna nesreča pri Nabrežini

Od leve proti desni: Siegfried Wolfgang, hčerka Karin, žena Helga in Seffin

Tragično naključje je včeraj ob 11. uri dopoldne botrovalo prometni nesreči na cesti 202 med nabrežinskim železniškim viaduktom in nadvozom za šempolaj, v kateri je izgubil življenje zahodnonemški državljani, dve osebi pa sta bili ranjeni.

Družina Hartnuss, zakonca Siegfried Wolfgang in Helga Christell ter trinajstletna hčerka Karin, se je s svojim mercedesom kot toliko drugih v teh dneh vozila na dopust soncu in morju nasproti. Pred prvimi hišami pod nabrežinskim nadvozom za šempolaj in Postajo je družina Hartnuss dočakala tragedijo. Iz še neznanh vzrokov je 42-letni Iginio Seffin izgubil nadzorstvo nad vlačilcem, ki ga je upravljal. Kabino težkega vozila je po zaviranju zaneslo za 90 stopinj, da je prešla na levo stran cestišča prav v trenutku, ko je prihajal zahodnonemški mercedes. Trčenje je bilo neizbežno. Zahodnonemško vozilo je med drugim vleklo počitniško prikolico, da so bile njegove manevrske možnosti skrajno omejene. Osebnim avtomobil je torej s svojim levim prednjim delom udaril v bok kabine vlačilca. Udarec je bil tako silovit, da je bil 43-letni Siegfried Wolfgang Hartnuss zaradi tež-

kih poškodb v glavi v trenutku mrtev. Njegova žena Helga Christell je zadobila lažje praske in se bo morala zdraviti le nekaj dni.

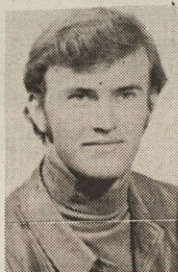
Hujše rane je zadobila njuna 13-letna hčerka Karin, ki jo je mimoidoči graški rešilec nemudoma odpeljal v katinarsko bolnišnico. Dekle je utrpelo številne zlome in notranje poškodbe, da so si zdravniki pridržali prognozo. Včeraj so jo operirali in ji od-

stranili poškodovano vranico. Njeno zdravstveno stanje se je proti večeru nekoliko izboljšalo.

Voznik težkega vlačilca je ostal ne-poškodovan, a v šoku, kot neka francoska družina, ki je s svojim volvom in počitniško prikolico sledila zahodnonemškemu mercedesu in se je le za las izognila trčenju.

Na kraj nesreče so takoj prispeli karabinjerji iz Nabrežine in tri skupine tržaških gasilcev. Po prvih ugotovitvah karabinjerjev je bila hitrost vlačilca le kakih 60 kilometrov na uro, to so ugotovili na podlagi tahigrafa, ki je vgrajen v vsak tovornjak, še vedno pa ni povsem jasno, zakaj je šofer vlačilca pričel zavirati, saj je kot kaže prav to zaviranje povzročilo tragedijo. Morda je voznik skušal nekadno zmanjšati hitrost pred blagim ovinkom. Vsekakor bo vzroke nesreče ugotovila preiskava, ki je v teku.

Smrtni padec motociklista pri Domju

nenadoma izgubil nadzorstvo nad težkim dvokolesnikom. Padel je na ce-

stiče, pri čemer je močno udaril z glavo ob rob pločnika. Kljub temu, da je nosil na glavi zaščitno čelado, je bil na mestu mrtev.

Preiskavo o nesreči so uvedli karabinjerji iz Naselja sv. Sergija. Ugotovili so, da je mladenič najbrž dalj časa ležal na tleh, preden je mimo privozil voznik, ki jih je nato obvestil o tragediji. Po vsej verjetnosti je k nesreči botrovala ali previsoka hitrost ali pa utrujenost.

† Mirno nas je zapustil

Ennio Reinhart

Pogreb bo jutri, 6. t. m., ob 9.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

Žalostno vest sporočajo žena Bruna, sin Erich, mama Marija, sestra Annamaria z možem Francescom Možno ter z otrokoma Mariom in Ketty.

Trst, 5. avgusta 1986

Slovensko stalno gledališče se klanja spominu svojega dolgoletnega sodelavca Enija Reinharta in izreka sožalje svojcem.

Znanstveni licej F. Prešeren se klanja spominu kiparja Franceta Goršeta, dolgoletnega profesorja na šoli. Ohranilo ga bomo v trajnem spominu.

KD S. Škamperle od Sv. Ivana in SKD Unizaj od Podlonjara izrekata globoko sožalje ženi Jožici ob izgubi dolgoletnega člana dr. Draga Martelanca.

Ob izgubi drage Marije (Amalijs) Skilan izreka svojcem iskreno sožalje KD Rovte - Kolonkovec.

† Zapustil nas je naš dragi

Josip Husu

Pogreb bo jutri, 6. t. m., ob 11.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Prosek.

Žalostno vest sporočajo žena Vanka, sin Boris, hči Tamara, snaha Nada, zet Franko, vnuki Igor, Maximilian, Daniel in Gorazd, brata Franc in Anton, sestre Marija, Slava in Anica z družinama ter drugo sorodstvo.

Prosek, Firence, 5. avgusta 1986 (Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

Ob izgubi očeta Josipa izreka ŠD Primorje svojemu odborniku Borisu in družini iskreno sožalje.

† Dne 2. t. m. nas je zapustila naša draga mama in nona

Emilija Kralj vd. Maganja

Pogreb bo danes, 5. t. m., ob 11.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Križu.

Žalujoči sin Drago, snaha Danila, vnukinja Vilma ter sestra Slava in Gizela.

Križ, Prosek, 5. avgusta 1986

† Sporočamo, da bo pogreb

Santine Petaros vd. Driussi

danes, 5. avgusta, ob 11.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev Sv. Jakoba, kjer bo sv. maša, in nato naravnost na pokopališče na Katinari.

Družine Petaros

Trst, 5. avgusta 1986

† Dne 2. avgusta nas je nenadoma zapustila naša draga

Marija Trampuš

Pogreb bo jutri, 6. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v proseško cerkev.

Žalostno vest sporočajo: sestra Pavla, brat Štefan, svak Raimondo, sva-kinja Ida in nečaki.

Prosek, Trst, 5. avgusta 1986

† Zapustila nas je naša draga

Pepka Grilanc por. Milič

Pogreb bo jutri, 6. t. m., ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v zgo-niško cerkev.

Mož Milan, sinova Drago in Boris z družinama, sestra Marica in Angela ter drugo sorodstvo.

Salež, Prosek, 5. avgusta 1986

† V 91. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, nona in teta

Ivana Visentin roj. Caharija

(NANA)

Včeraj, v ponedeljek, smo jo spre-mili k večnemu počitku.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so se od nje poslovili in na katerikoli način počastili njen spomin.

Žalujoči svojci

Nabrežina, 5. avgusta 1986

V nedeljo nastopila godba iz Ricmanj
 Uspeh šagre v Prebenegu

Niti nočna sapica ni prinesla zaželenega osvežila v teh dneh, ko je bilo skoraj nemogoče zdržati pod žgočim soncem! V Prebenegu pa je šagra kljub temu dobro stekla. Vse tri dni je bilo na jasi pod vasjo prav lepo živahno, čeprav so prvo soboto tega meseca mnogi že začeli trumoma odhajati na poletni oddih. V soboto zvečer je igral ansambel Taims, v nedeljo popoldne pa je s samostojnim koncertom nastopila Godba na pihala iz Ricmanj (na sliki). V večernih urah je za ples in razvedrilo zaigral ansambel Pomlad, ki je svoj nastop ponovil tudi sinoči. Kioski so delovali res odlično, na voljo so bili piščanci, rebra, ražnjiči in ometi, pa tudi nova poslastica: obloženi kruhki s solato, paradižnikom in hamburgerjem.

Šagra je torej uspela, kjub nehvaležnemu datumu, tako so nam povedali sami Prebenežani, vsi nasmejani in veseli, tudi če je bilo v kuhinji na odprtem še bolj vroče kot na plesišču. Organizacija je stekla v najlepšem redu, celotno breme so nosili mladi, ki so se tudi letos dobro odrezali. Delali pa so vsi, člani in nečlani KD Jože Rapotec.

Množica ljudi na športnem prazniku Sloge

ŠZ Sloga je v soboto in nedeljo priredilo v Bazovici tradicionalni športni praznik. Ljudi, ki so iskali osvežitve in zabave, je na zadržnem vrtu kar mrgolelo. Za ples in zabavo sta poskrbela ansambla Zvezde in Taims.

poletne prireditve

GLDALIŠČE ROSSETTI
FESTIVAL OPERETE
 Drevi ob 20.30: **Hiša treh deklet** (F. Schubert in H. Berté). Zadnja ponovitve 9. 8.
 Jutri ob 20.30: **Pri belem konjičku** (R. Benatzky in R. Stolz). Ponovitve: 8., 10., 12. in 14. 8.
MIRAMARSKI PARK
LUČI IN ZVOKI
 Nocoj ob 21. uri v angleščini in ob 22.15 v italijanščini.
GRAD SV. JUSTA
FESTIVAL OPERNEGA FILMA
 Drevi ob 21.15: G. Puccini - **Madam Butterfly**, dram., lt. 1956, 105'; r. Carmine Gallone; i. Nicola Filacuridi, Kaourya Cohigusa.

kino

ARISTON - 21.30 **Doppio taglio**, dram., ZDA 1985; r. Richard Marquand; i. Jeff Bridges, Glenn Close.
LETNI KINO V LJUDSKEM VRTU - 21.15 **Tutto in una notte**, kom., ZDA 1985; r. John, Landis; i. Jeff Goldblum, Michele Pfeiffer.
NAZIONALE I - 16.30, 22.00 **Marina e il suo cinema**, porn., □□
NAZIONALE II - 16.30, 22.00 **7 Hyden Park la casa maledetta**, groz., ZDA 1985; r. M. Herbert; i. C. Nagy, D. Warbeck, □.
NAZIONALE III - **Antarctica**, pust., Jap. 1985; r. K. Kurahara; i. M. Natsume, T. Watase.
EDEN - Zaprto do 13. avgusta.

EXCELSIOR I - Zaprto do 21. avgusta.
EXCELSIOR II - Zaprto do 21. avgusta.
GRATTACIELO - 17.45, 22.15 **La spia che mi amava**, krim., lt. 1977; r. Gilbert Lewis, i. Rogers Moore, Barbara Bach.
FENICE - Zaprto do 21. avgusta.
MIGNON - 18.00, 22.15 **Mishima**, dram., ZDA 1985, 115'; r. Paul Schrader; i. Ken Ogata, Kenji Sarvada.
CAPITOL - 16.00, 22.00 **I 4 dell'Oca selvaggia II**, dram., VB 1986, 127'; r. Peter Hunt; i. Scott Glenn, Edward Fox.
ALCIONE - Zaprto.
LUMIERE FICE - Zaprto do 29. avgusta.
VITTORIO VENETO - Zaprto do 20. avgusta.
RADIO - 15.30, 21.30 **Le dolci intimità di Annette**, porn., □□
 Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Prispevajte za
 »Dijaško Matico«

OBVESTILO

Uprava Primorskega dnevnika obvešča vse naročnike, ki želijo prejemati Primorski dnevnik na kraj letnega dopusta, da sporočijo novi naslov najkasneje štiri dni pred odhodom.
 Spremembe sprejema ekspedit PD vsak dan razen ob nedeljah od 8. do 14. ure na telefonsko številko 764-832.

razna obvestila

ANPI, ANED in ANPPIA obveščajo, da bodo uradi zaprti zaradi letnega počitka do 31. avgusta 1986.
Knjižnica P. Tomažič in tovariši — **SKD Tabor**—Opčine obvešča, da je v avgustu zaprta.
Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje obvešča, da so uradi zaprti do 25. avgusta 1986.
Zveza vojnih invalidov NOV obvešča, da bo zaradi dopustov pisarna zaprta od 4. do 23. avgusta 1986.
Mladinski krožek I. Gruden priredi na igrišču ŠD Sokol v Nabrežini v petek, 8. t. m., ob 21. uri nastop folklorne skupine Abrašević iz Valjeva. Sledi ples s skupino Cik—Cak. V soboto, 9. t. m., ob 21. uri koncert in ples s pevko Nedo Ukrađen. V primeru slabega vremena se bosta prireditvi odvijali v občinski telovadnici.

izleti

Združenje Union Podlonjer, Sv. Ivan prireja enodnevni izlet 15. avgusta v Dolomite - S. Stefano di Cadore. Odhod iz Trsta ob 6.30 s Trga Oberdan. Informacije in vpisovanje vsak ponedeljek in četrtek od 17. do 19. ure v Ul. Valdirivo 30, tel. 61011.
SPDT prireja enotedenski izlet od 23. do 30. avgusta v Dolomite z vzponi po normalnih in zavarovanih poteh na vrhove v bližini Corvare in Colfosca, kjer bodo udeleženci šotorili. Izlet vodi odbornik Ervin Gombač, vpisovanje pa je na sedežu ZSSDI v uradnih urah. Izlet bo z osebnimi avtomobili.
SPDT prireja 10. avgusta avtobusni izlet v Cimo Sappado, od koder bo sledil vzpon na Creto Forato (2462 m), ki sodi med vrhove Poti prijateljstva. Odhod ob 6.30 izpred sodne palače; hoje bo približno štiri ure. Vpisovanje na sedežu ZSSDI v uradnih urah. Izlet je primeren za vse.
PD KOLONKOVEC—**ŽENJAN** prireja dne 10. avgusta enodnevni izlet na Brione. Vpisovanje po tel. na št. 040/812281 ali 040/817380.

Preprosta, a učinkovita naravna pomoč
 Brin zoper boleč želodec in zimske bolezni

Brin uvrščamo med rastline, tipične za kraški svet, vendar ga dobimo povsod po Evropi, tako v gorskem kot nižinskem svetu. Po rasti, obliki in velikosti, pa tudi po obliki iglic je brin zelo različen. Je bodisi komaj 50 cm visok grmič ali 4 m visok grm ali do 7 m visoko drevo. Celotna rastlina izpa-reva značilen aromatičen vonj in tudi les prijetno diši. Brin cvete aprila in maja, zori pa jeseni.

Brin je ves zdravilen; jeseni obiramo predvsem zrele, neovenele jagode, ki pa jih ne smemo sušiti na soncu in tudi ne pri umetni toploti. Iglice in vršičke nabiramo od aprila do konca julija, sušimo pa jih na drobno narezane. Uporabljamo jih za pripravljanje čaja in zavrelkov. Že Kneipp, ki je živel v prejšnjem stoletju (1822 -1897) in se je zavzemal za to, da bi se zdravili z zelmi, je v svojem natančnem pregledu napisal veliko o zdravilnosti brina. Sestavil je tudi posebno kuro name-njeno vsem, ki jih mučijo želodčne težave, neurejena prebava in bolečine v želodcu. Kneippovo zdravljenje z brinovimi jagodami je zelo enostavno in tako rekoč vsakomur pri roki: prvi dan začnemo s petimi jagodami, ki jih moramo dobro gristi, vsak naslednji dan pa vzamemo po eno jagodo več, dokler ne pridemo do 15 jagod. Nato gremo navzdol, vsak dan po eno jagodo manj, do 5 jagod. Kdor je to enostavno kuro že poskusil, ve povedati, da je presenetljivo učinkovita.

Mnogi najbrž poznajo brinovec, ki se ga pripravlja z destilacijo preko brinovih jagod in ki odlično pomaga pri počasni prebavi.

Nekoč so na veliko uporabljali in pridobivali brinovo olje, ki je zlasti v ljudskem zdravilstvu veljalo kot nekakšno univerzalno zdravilo. Res, brinovo olje učinkuje kot razkužilo, omili bolečine v sklepih, pomaga pri težavah z dihal. Njegovo vsestransko

Brinja na Krasu ne manjka: njegov zdravilni učinek je res velik

učinkovitost pa gre pripisati veliki količini eteričnega olja, ki izhlapeva, se topi v masčobi in tudi pri zunanji uporabi pronica skozi kožo, s čimer učinkuje tudi na globlja bolezenska žarišča.

Sirup iz brinovit jagod so nekoč uporabljali pri zdravljenju susičnih otrok. Ta bolezen je danes na srečo skoraj popolnoma izginila, zlasti v naših krajih pa je še veliko oblik pljučnih bolezni, od bronhitisa do resnejših bolezni. Sirup, ki se ga tudi na preprosti način pripravi, pa je lahko dobrodošla pomoč pri sezonskih obolenjih, kot so nahod, kašelj, istočasno pa njegovo občasno uživanje povečuje tek, zlasti pri neješčih otrocih. Zaradi boljše preosnove, ki jo sirup omogoča, se iz organizma izločajo strupi, stopnjuje se delavnost, povečajo pa se tudi vse obrambne moči.

Kako pripravimo sirup iz brinovit jagod: 500 g brinovit jagod mehko

skuhamo v 3 litrih vode, zmečkamo (po potrebi lahko dolijemo vode) in še enkrat dobro prehlukamo. Nato pretlačimo skozi sito, ohlajeni masi dodamo toliko medu, da nastane sirupu podobna zmes. Le-to napolnimo v kozarce, ki se hermetično zapirajo in hranimo v temnem prostoru. Otrokom damo trikrat na dan 1 uro pred glavnimi obroki po eno čajno žličko sirupa. Odrasli ga lahko zaužijejo po dve žlički. Pripomnimo naj samo še to, da je sirup visoko kaloričen in sladek, zato naj ga tisti, ki skrbijo za vitko linijo, raje ne uživajo.

Kmalu bo ravno pravi čas za nabiranje brinovit jagod. Kdor se bo zanje odločil bo z majhnim trudom lahko imel enkratno domače zdravilo, ki, če ravno ne bi pozdravilo zimskih bolezni, bo vsaj olajšalo težave v zavesti, da uživamo popolnoma naravno snov.(mi)

razne prireditve

ZSKD obvešča, da bodo uradi Zveze zaprti od 11. do vključno 16. avgusta 1986 zaradi letnega dopusta.

čestitke

V Kopru praznuje danes 80. rojstni dan **MARJAN FURLANIČ**. Vse najboljše mu želi hči Violeta z družino. Čestitkam se pridružuje vnukinja Suzana z družino, koš poljubčkov mu pošiljata pravnuka Marko in Elena.

KD Primorsko — Mačkolje čestita **EURU PAROVELU** za uspešno opravljeno kmetijsko šolo in **LUCIANI ZOBIN** za opravljen izpit na šoli za poklicne bolničarje.

včeraj-danes

Danes, TOREK, 5. avgusta
NIVES
 Sonce vzide ob 5.53 in zatone ob 20.29 — Dolžina dneva 14.36 — Luna vzide ob 4.59 in zatone ob 20.51.
Jutri, SREDA, 6. avgusta
LJUBO
PLIMOVANJE DANES: Ob 4.23 najnižje -63 cm, ob 11.38 najvišje 37 cm, ob 16.29 najnižje -13 cm, ob 22.02 najvišje 43 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 29,3 stopinje, zračni tlak 1015,3 mb ustaljen, veter 6 km na uro severozahodnik, vlaga 66-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 26,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Jenny Bolčič, Martina Bossi, Giuliano Ponis, Valentina Biloslavo, Stefania Minca, Massimiliano German.

UMRLI SO: 88-letna Maria Rovis, 82-letna Maria Vittman, 70-letni Giovanni Battista Casanova, 89-letna Elena Glasgall vd. Klugmann, 79-letna Maria Pia Urban por. Volpe, 83-letni Giovanni Chenda, 79-letna Emilia Cral vd. Magogna, 87-letna Caterina Zangardo, 71-letni Francesco Ughi, 93-letna Antonia Artico, 59-letni Ennio Reinhart, 72-letna Carla Germelli vd. Marchesi, 83-letna Santina Petaros, 69-letni Giuseppe Husu, 92-letna Denyse Schnitzer.

DNEVNA IN NOČNA
SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 4. avgusta,
do sobote, 9. avgusta 1986
Dnevna služba — od 8.30 do 19.30
 Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramar-ski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19.

PROSEK (tel. 225141/225340) in ŽAV-LJE (tel. 274630) - samo po telefonu za najnujnejše primere
Od 19.30 do 20.30
 Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramar-ski drevored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35.

PROSEK (tel. 225141/225340) in ŽAV-LJE (tel. 274630) - samo po telefonu za najnujnejše primere
Nočna služba - od 20.30 do 8.30
 Iskraska ulica 35, Trg ospedale 8.
PROSEK (tel. 225141/225340) in ŽAV-LJE (tel. 274630) - samo po telefonu za najnujnejše primere

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
 Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razstave

V **TK Galeriji** je odprta razstava slikarke Vide Slivnikar-Belantič.

V **umetnostni galeriji na Tržaški pokrajini** — Trg Vittorio Veneto 4 je do 19. avgusta odprta Mednarodna poletna umetniška razstava z udeležbo Avstrali-je, Avstrije, Italije, Jugoslavije in Velike Britanije. Urnik: 19.00 - 22.00, prazniki: 11.00 - 13.00.

V **Sesljanu na sedežu Turistične ustanove:** Kamnarska umetniška obrt v Nabrežini - ob 2000-letnici kamnolomov. Razstavljajo: Ivan Ballarini iz Šempolaja, Nino Bon iz Križa, Antonio Mosetti in Milan Pernarčič iz Nabrežine, Albert in Miloš Zidarič iz Šempolaja.

V **Palachi Costanzi** (Trg Unità) je do 14. t. m. na ogled zgodovinska razstava **SANJE O VALČKU** - dunajska opereta v Italiji.

Na **Gradu sv. Justa** so do 31. t. m. razstavljene **STARINSKE MUČILNE NAPRAVE**.

Potovalni urad AURORA

vabi na naslednja potovanja
Od 7. do 13. 9. 1986 na otok Rab. **Cena 235.000 lir.**
Od 7. do 13. 9. 1986 v Mali Lošinj. **Cena 235.000 lir.**
Od 13. do 22. 9. 1986 z letalom in avtobusom po klasični Grčiji. **Cena 860.000 lir.**
Od 21. 9. do 1. 10. 1986 v Carigrad, Kapadokijo in Egejsko morje. **Cena 972.000 lir.**
 Informacije in vpisovanja pri Aurori v Ulici Milano 20. Telefon 60261.

menjalnica

Ameriški dolar 1.415.—
 Nemška marka 684,50
 Francoski frank 209.—
 Holandski florint 606.—
 Belgijski frank 32.—
 Funt šterling 2.100.—
 Irski šterling 2.000.—
 Danska krona 180.—
 Grška drahma 10.—
 Kanadski dolar 1.010.—

Japonski jen 8.—
 Švicarski frank 851.—
 Avstrijski šiling 97.—
 Norveška krona 190.—
 Švedska krona 203.—
 Portugalski eskudo 9.—
 Španska peseta 10.—
 Avstralski dolar 800.—
 Debeli dinar 3.—
 Drobní dinar 3.—

BCTKB **BANCA DI CREDITO DI TRIESTE** Tel.: Sedež 61446 - 68881
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Agencija Domjo 831-131

Emporio
 FIORENTINO
 TRST — Ul. S. Maurizio 16 (Trg Ospedale) — Tel. 775741
POPUSTI **POPUSTI** **POPUSTI**
NA VSEH ARTIKLIH:
 obleke, krila, bluze, halje, nočne srajce
 Obv. občini 16.7.86

S kolesom po petih evropskih državah
Od Dunaja do Prage

Tudi letošnje poletne počitnice niso šle mimo, ne da bi se kolesarska navdušenca David Lenisa in Zdravko Skupek ne odpravila s svojimi "konjički". Že prejšnjo jesen sta načrtovala, da bi se podala v Kijev, a ker bi jima vstopni vizum za Sovjetsko zvezo po vsej verjetnosti povzročal veliko težav, morda kot kolesarska turista sploh ne bi mogla do njega, sta nekoliko spremenila svoj načrt in izbrala popotovanje po Avstriji, Češkoslovaški, Madžarski in Jugoslaviji. Čas za tako dolgo pot (skupno 2.200 prevoznih kilometrov) je bil zanju skopo odmerjen, zato sta morala vso pot prevoziti največ v 16 dneh, poleg tega, da sta 4 dni namenila obisku treh prestolnic Dunaju, Pragi in Budimpešti. Z novima dvema prekolesarjenima državama se Skupek lahko ponaša s svojestrnim rekordom, saj je s svojim kolesom obiskal kar 9 evropskih držav.

Sobota, 12. julija 1986
Z Opčin sva jo mahnila na pot nekaj po 7.30. Ker sva morala ta dan dospeti do Ptujске gore pri Mariboru (preko 220 km) si nisva smela dovoliti prepogostih postankov, saj naju je čakala naporna in dolga pot. Opoldne sva že bila v Ljubljani. Bil je že polmrak, ko sva po skoraj 10 urah kolesarjenja dospela do cilja, kjer se nama je počitek pri prijateljih še kako prilegal.

Nedelja, 13. julija
Očitno nisva rojena pod srečno zvezdo, saj sva se zjutraj zbudila in zunaj naju je čakalo grenko spoznanje. Najina dogodivščina se ni pričela na najboljši način, saj je deževalo in nič ni kazalo na izboljšanje. Čakala sva do 10. ure, ker pa se stanje ni spremenilo, sva se vendarle odločila, da kljub dežju kreneva na pot. V dežju sva morala kaj kmalu po startu zamenjati preluknjano zračnico Davidovega kolesa, nekaj km kasneje pa je bila na vrsti moja. Precej sva bila potrta, saj tudi z izbiro prave poti nisva imela sreče, med tem časom pa je vsaj nehalo deževati. Ker sva bila v zamudi, se nisva držala prej načrtovane poti, temveč sva izbrala najkrajšo, tako da nama je do večera uspelo doseči Hartberg, t. j. do 20 kilometrov manj kot je bilo v najinem današnjem planu. Edino razveseljivo dejstvo tega nenaklonjenega

dne pa je bilo to, da sva našla res udoben penzion s prho kar v sobi.

Ponedeljek, 14. julija
Najprej sva skočila v trgovino in si nakupila še dve rezervni, sicer ne preveč poceni, zračnici, saj sva takrat razpogolagala le še z dvema od štirih, ki sva jih prinesla od doma. 30 km pred Dunajem, ko je bila ura že 14., takrat pa v avstrijskih restavracijah že ne dobiš več kosila, sva se za prigrizek morala zateči v bližnji market. Ko sva se vozila proti študentskemu domu Korotan, nama je policija nasula 100 šilingov globe, češ da ne bi smela prehitevati ustavljene kolone avtomobilov, ki se je počasi premikala proti semaforju. Veliko bolj prijetno pa je bilo na večerji v jugoslovanski restavraciji Plitvice, kjer sva ostala zelo presenečena od prijaznih besed njenega lastnika in ostalih, ki so naju zelo toplotno in prijazno sprejeli kot zamejska Slovence in brez dvoma nama bo to srečanje še dolgo ostalo v res nepozabnem spominu.

Torek, 15. julija
V Korotanu sva dobro spala, vstala pa že ob 7h in se zgodaj opravila s kolesi na ogled mesta. Nekaj težav sva imela pri izbiri najprimernejše poti do Donavskega parka, pa se nama je približal upokojeni moški s kolesom in naju tja spremljal. Medtem ko sva se midva povzpela na 252 metrov visoki Donauturm, od koder je prekrasen razgled na Dunaj in okolico, sva mu plačala pijačo, saj se nama je prijazno ponudil, da nama bo do poldne vodič, ker da ima veliko časa na razpolago. Skupaj smo nadaljevali pot do zaba-viščnega parka Prater, kjer se nisva marala odreči vožnji s slavnim »Riesenrad«. Od možakarja sva se nato poslovila in se mu zahvalila za prijaznost ter sama nadaljevala pot proti mestnemu središču, kjer sva si ogledala 237 m visok zvonik katadrale Sv. Štefana, ki ga imenujejo tudi »Steffel«. Po počitku v mestnem parku, sva si do večera ogledala še ostale mestne zanimivosti, med katerimi izstopa grad Schönbrunn, ki slavi kot eden najlepših in najsijajnejših gradov v Evropi.

(Se nadaljuje)

filmi na tv zaslonu

kinoatelje

FURIA - Fury, - Bes, 1936.

Režija: Fritz Lang.

Igrajo: Silvia Sydney, Spencer Tracy, Walter Abel.

RAI 3, danes ob 21.55.

Fury je prvi film, ki ga je Lang posnel v Ameriki, v produkciji družbe MGM. Gre za zgodbo o ameriškem delavcu Joeju, ki ga obtožijo, da je ugrabil otroka. Nanj se spravi pobesnelo ljudstvo nekega majhnega ameriškega mesteca, kjer je Joe v zaporu. Meščani sežejo ječo, a Joeju uspe pobegniti. Ljubezen do Katherine bo preprečila njegovo maščevanje. Leta 1947 je Lang napisal v članku, da je Fury film o napetosti možnega morila, tako kot je njegov The Woman in The Window film o morilčevem strahu.

ROMANZO DI UN LADRO DI CAVALLI

Romance of the Horse thief - Romanca o konjskem tatu, 1971.

Režija: Abraham Polonsky.

Igrajo: Yul Brynner, Eli Wallach, Jane Birkin.

RAI 2, danes ob 22.15.

Dobrih dvajset let je preteklo od Polonskyjevega prvenca Forces of Evil (1948) do naslednjega Tell Them Willie Boy Is Here (1969). Ves ta čas je ostal v brezdelju, ker so ga politično preganjali. Zaradi tega je predvsem evropska kritika dobro sprejela njegov Romance of a Horse Thief. Zgodba o uporuh poljskih konjskih tatov in prostitutk se dogaja na meji med Rusijo in Nemčijo v obdobju japonsko-ruske vojne.

Pripravlja:
Iztok Jelačin

nedelja ob 11. uri

Vročih 10

Lestvica Radia Koper — Capodistria, Primorskega dnevnika in Primorskih novic

Še en majski teden je za nami, naslednjo nedeljo pa bomo spet žrebali in izžrebali nekaj srečnežev tega meseca. Poglejmo stanje na soparni lestvici Vročih 10...

Štev. tednov na lestvici	Lestvica pretekli teden	
Prva lestvica v avgustu, s katerim začenjamo že šesti mesec druženja z aktualno pop glasbo. Lestvica še nikoli ni imela tako primerne imena kot v teh pasje vročih dneh, vendar so naše vroče popevke osvežilne, kar vedno ne škodi...		
ted.na l. pre. ted.		
4	1	1. Martin Krpan - od višine se zvrti
3	5	2. Big Ben - Ljubim te Mateja
3	4	3. Gu Gu - Ljubil bi se
3	8	4. Cock Robin - The Promise You Made
—	—	5. Brian Ferry - Is Your Love Strong Enough
2	10	6. Gu Gu - Mango Banana
14	2	7. David Bowie - Absolute Beginners
—	—	8. Peter Gabriel - Red Rain
10	3	9. Bangles - Manic Monday
—	—	10. Gino D'Eliso - magari sara domani

Martin Krpan so šele štiri tedne na lestvici, vodijo pa že tretji teden! Tega doslej še nismo beležili, potrjuje pa visoko kvaliteto kreslina in družine. Splezali so tudi Big Ben iz Nove Gorice, precejšen skok pa so opravili Cock Robin in njegov band. Na petem mestu imamo novost, Brian Ferry, ki ksprašuje, če je njena ljubezen dovolj trdna, močna... Tudi zmagovalci MMSa Gu Gu, so z mango Banana že visoko, novosti tega tedna pa sta še Peter Gabriel z Red Rain in Gino D'Eliso z Magari sarà domani. V nedeljski oddaji smo vam predstavili ansambel Joker iz Celja, ki ste ga, tako kot Big Ben, lahko slišali v kratkem intervjuju med festivalom. Poleg vraga naštetega smo vam zavrteli še nekaj predlogov in to bi bilo vse. Resnično upam, da vas vroči avgustovski dnevi ne bodo onemogočili pri pošiljanju glasovnic, povabilo k pisanju pisma o počitniško-glasbenem poletju pa še velja. Morja, svežine in glasbe vam želi...Iztok.

Glasovnica za Vročih 10

Ime in priimek:

Naslov:

Glasujem za:

Moj predlog:

Bralci Primorskega dnevnika ali Primorskih novic na Tržaškem in Goriškem naj pošljejo glasovnice na naslov: Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst; bralci obeh časopisov v Sloveniji pa na naslov: Primorske novice, OF 12, 66000 Koper. Vsi naj pripišejo oznako »Vročih 10«.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
13.00 Baletna predstava: Poletni maraton 13.30 Dnevnik 13.45 Film: Tre uomini in barca (kom., VB 1956, r. Ken Annakin, i. Laurence Harvey, Jimmy Edwards, Lisa Gastoni) 15.15 L'opera selvaggia - Qual'è il tuo destino? 16.05 Risanka: Richie Rich 17.00 Nadaljevanka: Fontamara (1. del) 17.55 Risanka: Tom story 18.40 Nadaljevanka: W. Shakespeare - I giorni della peste (2. del) 19.40 Almanah jutrišnjega dne 19.50 Vremenske razmere 20.00 Dnevnik 20.30 Dokumentarna oddaja: Quark speciale - La macchina prodigio Speciale da Chianciano, vodita Michele Gammino in Carla Roselli 22.35 Dnevnik 22.45 Sera d'estate, vodi Anna Rusticano 23.45 Dnevnik	13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.15 Nanizanka: Saranno famosi - Segreti 14.10 Zabavni spored: L'avventura, vmes risanka Esteban e le misteriose città d'oro in nanizanka Folly Foot 16.30 Film: Il valzer di Parigi (glasbeni, lt./Fr. 1950, r. M. Achard, i. Y. Printemps, P. Fresnay) 18.15 Iz parlamenta 18.20 Dnevnik - športne vesti 18.35 Nanizanka: Un caso per due - Undici anni dopo 19.40 Vremenska napoved 19.45 Dnevnik 20.20 Dnevnik - športne vesti 20.30 Film: Il romanzo di un ladro di cavalli (pust., lt. 1971, r. F. Hanzekovic, i. Y. Brynner, E. Wallach, J. Birkin, S. Gainsbourg) 22.15 Dnevnik - večerne vesti 22.25 Il linguaggio dei luoghi 23.30 Dnevnik - zadnje vesti 23.40 Film: Se ci sei batti due colpi (kom., ZDA, 1946, r. C. Barton, i. Gianni e Pinotto, M. Reynolds)	18.00 Šport 19.00 Dnevnik 19.20 Deželne vesti 20.00 Finestra aperta 20.30 Orson Welles nella terra di Don Chisciotte 21.30 Dnevnik 21.55 Film: Furia (dram., ZDA, 1936, r. Fritz Lang, i. Silvia Sidney, Spencer Tracy) Prizor iz filma Furia, RAI 3, 21.15	18.10 Poročila 18.15 Dokumentarec: Živi planet - Razzarjene puščave (6. del) 19.10 Risanka 19.24 TV nocoj 19.26 Zrno do zrna 19.30 Dnevnik 19.45 Vremenska napoved 19.50 Glasbena oddaja: Kdo si, Gallus? (Oktet Gallus poje Gallusove motete in madrigale). V senci letošnjih obujanj spomina na Trubarja in njegov čas ostaja njegov sodobnik naš najpomembnejšiskladatelj Jacobus Gallus. Rodil se je skoraj istočasno kot prva slovenska knjiga, za njim ostajajo številna vokalna dela: maše, moteti, madrigali, ki jih ceni in upošteva svetovna glasbena zgodovina in prepevajo številni domači in tuji zbori. Oddajo je pripravil Jože Humar. 20.30 TV drama: Orkester 21.30 Dnevnik 21.55 Vremenska napoved 21.58 TV nocoj in jutri 22.05 Mednarodna obzorja: To je Sovjetska zveza	17.00 Otroški program, vmes risanka Lamù deklica iz veselja in Moj prijatelj rdeči sokol 18.00 Nadalj.: Ljubezen in oblast 18.55 TV Novice 19.00 Odprta meja V današnji Odprti meji bodo na sporedu tudi naslednji prispevki: TRST — Politični položaj TRŽIČ — Kolektivni dopust v tovarnah BAZOVICA — Polemike zaradi lokacije sinhrotrona TRST — Premiera tretje letošnje operete TRST — Reportaža ob zaključku »Mlade Brietze« 19.30 TVD Stičiče 19.50 Dokumentarec 20.30 Nanizanka: Bellamy 21.30 Nanizanka: Jezdec neba 22.00 TVD Vsedanes 22.10 Dokumentarec: Španski diktator Francisco Franco 23.40 Nanizanka: Lucy 22.30 Pevci zabavne glasbe; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Operetna glasba; 0.05-4.30 Nočni program. RADIO KOPER (slovenski program) 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba; 6.10 Vreme; 7.00 II. jutranja kronika; 7.30 Jutranji servis; 8.00-13.00 Prenos II. programa RL; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 14.40 Zanimivost; 15.00 Za varnejši jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Počitniški vrtljak; 17.40 Grožnjan - mesto mladih; 18.00 Sotočje; 19.00 Zaključek. RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba; 7.00 Dober dan; 8.00-12.00 Prisrčno vaši; 8.15 Flashback; 9.00 Glasba; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Vstop prost; 11.00 Petkov kviz; 11.30 Na prvi strani; 11.40 Poje Fiorella Mannoia; 12.00 Glasba po željah; 14.30-20.00 Popoldanski spored; 15.45-19.30 Splash; 16.00 Glasba; 16.33 Blitz; 17.00 Črno na belem; 17.45 Metal heat; 18.00-18.30 Pulj kliče Koper; 18.45 Poje Fiorella Mannoia; 20.00-6.00 Nočni program. RADIO OPČINE 10.00 Jutranja matineja, vodi Majda; 19.00 Informativna oddaja za ital. poslušalce; med oddajami, podnevi in ponoči, glasba.
CANALE 5				
8.25 Nanizanke: Mary Tyler Moore, 8.45 Maude, 9.15 Dalle nove alle cinque, 9.40 Alice 10.00 Una famiglia americana, 11.00 Navy, 11.45 Love Boat, 12.40 Lou Grant, 13.30 Navy 14.30 Film: Il bravo di Venezia (dram., lt. 1941, r. Carlo Campogalliani, i. Paola Barbara, Gustavo Diessi) 16.30 Nanizanke: Hazzard, 17.30 Il mio amico Ricky, 18.00 L'albero delle mele, 18.30 Dalle nove alle cinque, 19.00 Arcibaldo, 19.30 Kojak. 20.30 Nadaljevanka: Colorado (8. del.) 22.30 Nadaljevanka: Mississippi - Una dose mortale 23.30 Športna oddaja 0.30 Nanizanka: Sceriffo a New York	11.50 Nanizanka: Switch 12.45 Otroški spored: Ciao ciao, vmes risanke Don Chisciotte, Banana splits, She-ra. 14.15 Nanizanke: Bravo Dick, 14.45 Con affetto Sidney, 15.15 Charleston 15.45 Film: I quattro tassisti (kom., lt., i. D. Perego, G. Bramieri, Macario) 17.50 Nanizanka: Mary Benjamin 18.40 Nadaljevanka: Arabesque 19.30 Nanizanka: Westgate 20.30 Film: Gli ordini sono ordini (kom., lt., 1972, i. Monica Vitti) 22.30 Nanizanke: La legge di McClain, 23.20 Vicini troppo vicini, 23.50 I Ropers 0.20 Film: I gangster non perdonano (krim., 1957, r. J. Kane, i. V. Ralston, D. Brian)	11.00 Nanizanke: Sanford & Son, 11.30 Lobo, 12.30 Due onesti fuorilegge, 13.30 T.J. Hooker 14.15 Glasb. odd.: DeeJay Television Video-match 15.00 Nanizanka: Fantasilandia 16.00 Otroški spored: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Lalabel, Pollon 17.55 Nanizanke: La famiglia Addams, 18.15 Star Trek, 19.15 Automan 20.00 Risanka: Occhi di gat-to 20.30 Nanizanka: Simon & Simon 21.25 Film: 1975: occhi bianchi sulla Terra (fant., 1971, r. B. Sagal, i. C. Heston, A. Zerbe) 23.15 Nanizanke: Serpico, 0.05 Bonacek, 1.20 Kazinsky RADIO TELEPADOVA 14.00 Nadaljevanki: Anche i ricchi piangono, 15.00 Andrea Celeste 15.45 Nanizanka: Missione impossibile 16.30 Otroški spored: Tivulandia, vmes nanizank	ka Viaggio in fondo al mare in risanka Kimba 19.30 Nanizanka: Mork e Mindy 20.00 Nanizanka: Quattro in amore 20.30 Film: Cosa è successo a Rosemary's baby (krim., 1975, i. P. Duke, R. Milland) 22.30 Nadaljevanka: La saga del Padrino (6. del) 23.30 Film 1.45 Nanizanka: Missione impossibile TELEFRIULI 13.00 Film: Il grande gauchio (pust., r. Jacques Tourneur, i. Gene Tierney, Roy Calhoun) 14.30 Risanka: Hanna e Barbera Show 15.30 Glasbena oddaja: GTX music 18.30 Nanizanka: Arrivano le spose 19.30 Dnevnik 20.40 Informativna oddaja: Il sindaco e la sua gente 22.00 Nanizanka: Un equipaggio tutto matto 22.30 Dnevnik 23.00 Nanizanka: Skag TELEQUATTRO (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Fatti e commenti	
RETEQUATTRO	ITALIA 1			
8.30 Nanizanka: I giorni di Brian 9.20 Nadaljevanka: Mary Benjamin 10.10 Film: Le magnifiche sette (kom., lt. 1961, r. Marino Girolami, i.	8.30 Naniz.: Sanford & Son, 8.55 Daniel Boone 9.30 Film: Il passo del diavolo (pust., 1950, r. A.			

Po obisku odbornika Špacapana na ministrstvu

Iz Rima pričakujemo novice o slovenski paralelki ITI

Dober mesec pred pričetkom novega šolskega leta je še vedno brez odgovora vprašanje odprtja triletnega slovenskega tečaja na tehnično-industrijskem zavodu Galileo Galilei v Gorici. V komaj zaključenem šolskem letu so prvi dijaki dopolnili dveletno uvodno šolanje, ki je za vse smeri skupno. Za nadaljnji triletni tečaj so se starši in dijaki opredelili za informatiko, potrebno pa je (za to, kot tudi za morebitne drugačne študijske smeri) ministrsko privoljenje iz Rima, ki naj omogoči izpopolnitev slovenske paralelke ITI s triletno specializacijo.

Zadnje vesti iz Rima nam je posredoval pokrajinski odbornik za šolstvo dr. Mirko Špacapan, ki je bil v začetku prejšnjega tedna na šolskem ministrstvu. V tistih dneh je bila še v polnem teku vladna kriza, tako da ni mogel govoriti z ministrom Falcuccijevo, pač pa ga je sprejel vodja ministrskega oddelka za višjo tehnično izobrazbo dr. Caruso.

Žal, nam je povedal dr. Špacapan, visoki funkcionar ni bil podrobno seznanjen s problematiko naše šole. Povedal je le, da je dekret za odprtje tečaja informatike na ministrovni mizi in da rešitev vprašanja zavisi tudi od razpleta vladne krize: nobenih težav naj bi ne bilo v primeru potrditve Falcuccijeve, medtem ko bi njena morebitna zamenjava z drugo osebo lahko precej podaljšala rok za podpis odloka. Kriza se je medtem iztekla s potrditvijo Falcuccijeve, zaradi česar upravičeno pričakujemo, da bo vprašanje rešeno čimprej in brez nepotrebnih odlašanj.

Podobne misli je v pogovoru z rimskim funkcionarjem izrazil tudi odbornik Špacapan, ki je sogovornika spomnil, da gre za slovenske šole, s svojimi specifičnimi potrebami in da je za slovenske dijake bistvene važnosti možnost nadaljevanja študija v svojem jeziku.

Drug predpogoj za nemoteno delovanje slovenske paralelke na zavodu ITI, ki pa je že ubral pot pozitivnega reševanja, je zagotovitev primernih šolskih prostorov. Prav med zadnjim tridnevnim zasedanjem je pokrajinski svet med nujnostimi sklepi odobril finansiranje v višini 38 milijonov lir in začetek del za pridobitev petih novih učilnic v posloppju zavoda Galilei. Pet učilnic naj bi namenili slovenski paralelki, ko bodo zagotovljeni birokratski pogoji za njeno celovito delovanje.

Žaljiv napis tudi na telovadnici v Štandrežu

Včeraj smo izvedeli, da so pred tednom dni, isto noč ko so neznanci pomazali pročelje Kulturnega doma in osebno vozilo prof. Alda Rupla, s podobno rdečo barvo pomazali tudi pročelje občinske telovadnice v Štandrežu. Tudi tam so napisal za Slovence žaljive besede.

Telovadnica sedaj, v počitniškem času ni uporabljena. Odgovorni funkcionar na županstvu je, ko je izvedel za mazaško akcijo, dal napis prepleskati.

V vrsti predloženih resolucij

Komunisti o vlogi Pokrajine v gospodarstvu in kulturi

Med proračunsko razpravo, ki je potekala v prejšnjih dneh v pokrajinskem svetu, so svetovalci KPI predložili vrsto resolucij, o katerih bo predvidoma potekala razprava na prihodnjih sejah sveta po poletnih počitnicah. O resoluciji svetovalke Devetakove v zvezi z vprašanjem gradnje slovenskega šolskega centra in svetovalca Cattunarja o vprašanju poenotenja avtobusnih podjetij v pokrajini smo že poročali. Poglejmo za kaj se zavzemajo komunisti v ostalih (kar sedem jih je) resolucijah.

Štiri so tako ali drugače povezane z gospodarskimi vprašanji. Prva zadeva obnovo zakona o prosti coni. S tem v zvezi pozivajo komunisti pokrajinsko upravo, naj v sodelovanju z drugimi zainteresiranimi institucijami sledi zakonskemu postopku. Izražajo tudi mnenje, da bi morala Goriški sklad upravljati Pokrajina, ob tehničnem sodelovanju Trgovinske zbornice, in da bi v sedanjem sistemu olajšanih kontingentov ne smelo biti sprememb.

V drugi resoluciji KPI poziva Pokrajino, naj čimprej skliče drugo konferenco o vprašanih kmetijstva na Goriškem, medtem ko je v tretji govor o mladinskem zaposlovanju in potrebi, da Pokrajina izdela celovit program za pridobitev novih delovnih mest v okviru mladinskih zadrug. Med možnimi področji zaposlovanja nakazujejo komunisti urejanje okolja na Soči, uresničitev skupnega obmejnega sistema proti toči, zaposlitve v okviru Goriške hranilnice. Zadnjo od resolucij z gospodarskega področja je KPI predstavila naknadno, z zahtevo naj Pokrajina posveti večjo pozornost načrtovanju obrtniških dejavnosti in naj se aktivno udeleži, skupaj z drugimi pristojnimi institucijami na Goriškem, predvidene deželne konference o obrtništvu.

Ostale tri resolucije segajo na razna področja. Najbolj razčlenjena obravnava vprašanje obmejnih odnosov: v njej se KPI zavzema za objavo aktov

dveh posvetov (o Osimu, ki ga je Pokrajina priredila maja 1984, in posveta slovenskih in italijanskih sindikatov februarja letos v novi Gorici), za obnovo stikov z italijansko manjšino v Istri in na Reki, med vprašanje odnosov ob meji pa vključuje tudi načrt za gradnjo novega jezua na Soči in (pozitivno ocenjeno) možnost proglašanja brezdrskih območij ob državni meji.

Z resolucijo pozivajo komunisti pokrajinski svet, naj poskrbi za večjo publicizacijo in predstavitev v Gorici revije Il Territorio, katere najnovejši zvezek je v celoti namenjen obravnavi slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Zadnja resolucija se zavzema za ustanovitev pokrajinskega inštituta za proučevanje krajevne zgodovine in odporniškega gibanja obenem pa vabi pokrajinsko upravo naj sodeluje na simpoziju o nadškofu Sedeju, ki bo septembra v Rimu.

Na goriškem Krasu je čutiti že običajno pomanjkanje vode

S pričetkom poletnih dopustov so vremenske napovedi bodisi v časopisih kot na televiziji tista poročila, ki najbolj pritegnejo radovednost vseh, ki se pripravljajo na daljšo pot. Želijo si namreč lepega sončnega vremena. Z drugačnim občutkom pa sledijo vremenskim poročilom poljedelci, ki jim je vsakodnevni donos zagotovljen predvsem z obilico dežja.

Tako se kmetovalci sprašujejo kako bo z letošnjim jesenskim pridelkom če ne bo v kratkem deževalo. Posebno na Krasu se pomanjkljivost dežja krepko vidi na rastlinju. Trava, ki je bila nekoč glavni pridelek živinorejcev je že posušena in izkušeni kosci pravijo, da jo lahko nabirajo še z metlo. Krompir je sicer že dozorel, slabše bo zagotovo s koruzo in žlahtnimi krmili, ki so primerna za jesensko žetev. Ječmena, pšenice in rži ne sejejo več na Krasu, pogostejši so sedaj vinogradi, ki pa prenašajo sušo dalj časa.

Prva, ki čuti pomanjkanje vode je seveda povrtnina. Lastniki vrtov pogosto ma segajo po vodi iz hišne pipe, ki pa za večje površine ne zaleže dosti. Poleg tega je v času hude vodne stiske prepovedano zalivanje vrtov. Zaenkrat je na Krasu še dovolj vode v ceveh vodovoda CAFO, ni pa izključeno, da ne bo v prihodnjih dneh zmanjkala. Zato je priporočilo o štednji vode v teh dneh še kako važno svarilo.

za vsako družino najdemo zapisano, kolikšen je bil pridelek žita v tem letu. Skupni pridelek v mirenški občini je bil omenjen na 63.402 kg. Med kmeti te občine so navedeni tudi Rupenci. Ker je podatek zanimiv tudi kar se tiče članov vsake kmečke družine, se nam zdi prav, da ga tu objavimo:

Pavla Ožbot, hišna številka 18 (število članov družine 4), 668 kg pridelane pšenice; Jožef Trampus, h. št. 5 (5), 901 kg; Franc Ferfolja, h. št. 4 (1), 127 kg; Albin Ferlat, h. št. 46 (5), 500 kg; Ivan Čotič, h. št. 10 (4), 460 kg; Peter Krajnik, h. št. 33 (4), 719 kg; Milka Čotar, h. št. 14 (5), 378 kg; Mirko Batistič, h. št. 8 (5), 1.206 kg; Maks Pavletič, h. št. 13 (4), 446 kg; Katerina Buzin, h. št. 3 (4), 854 kg; Vence Petejan, h. št. 49 (5), 360 kg; Franc Pahor, h. št. 37 (7), 110 kg; Marija Brajnik, h. št. 51 (3), 593 kg; Marija Kokil, h. št. 23 (5), 223 kg; Terezija Kovic, h. št. 30 (4), 415 kg; Dominik Pahor, h. št. 17 (4), 634 kg; Jožef Verbic, h. št. 29 (5), 334 kg; Ludvik Kogoj, h. št. 26 (5), 370 kg; Ivan Tomšič, h. št. 48 (5), 756 kg; Franciška Tomažič, h. št. 19 (8), 627 kg; Peter Durčik, h. št. 24 (2), 277 kg; Jožef Černic, h. št. 21 (3), 300 kg; Jožef Pavletič, h. št. 16 (3), 355 kg; Jožef Marušič, h. št. 1 (5), 1.601 kg.

Iz tega seznama torej izhaja, da je bilo v tem letu v Rupci 24 družin, ki so se ukvarjale s pridelavo žita in da je ta pridelek znašal 13.214 kilogramov.

Pokopan je v samostanu na Kostanjevici

Pred 150 leti je v Gorici zaradi kuge umrl zadnji francoski kralj Karel X. Burbonski

V podzemnih prostorih samostana na Kostanjevici so pokopani zadnji francoski kralj Karel X. in še pet članov njegove družine. Letos mineva 150 let njegove smrti. Samostan na Kostanjevici obiskujejo od časa do časa francoski turisti, še zlasti taki, ki so še vedno lojalni nekdanji kraljevi rodbini, pa čeprav ta ni, že več kot stoletje in pol, na francoskem prestolu.

Ob 150-letnici smrti pride v Gorico delegacija takih lojalistov. Obiskali bodo najprej Parmo, odkoder izhaja rod Burbonov. Prišli bodo zatem v Trst. Obiskali bodo tudi Gorico in se seveda poklonili spominu kralja Karla X. na Kostanjevici, ki je danes na jugoslovanskem ozemlju. Francosko zastopstvo pride v Gorico od 27. do 29. avgusta. Vodil jo bo vojvoda Anjou Burbonski.

V palači Attems bosta Goriška občina in Pokrajinska uprava priredili razstavo o kratkem življenju Karla X v našem mestu.

Karel X. je stopil na francoski prestol potem ko so združene vojske drugih evropskih držav strle Napoleonovo cesarstvo. Karel X. pa se ni zavedal, da sta tako francoska revolucija kot kasnejše Napoleonovo vladanje spremenile odnose v družbi. Hotel je vladati absolutistično in zaradi tega ni našel opore niti med plemiči, ki so bili zvesti kraljem pred revolucijo. Plemiči so ga zaradi tega enostavno

odstavili. Zbežal je s svojimi zvestimi v Avstrijo. Živel je nekaj časa na dunajskem dvoru, oziroma v nekih gradovih daleč od avstrijske prestolnice. Ko je na Dunaju razsajala kuga in je zahtevala veliko smrtnih žrtev, se je Karel X s svojim spremstvom zatekel v Gorico. Prepričan je bil, da se bo tako izognil hudi bolezni. V Gorici je živel v dvorcu grofov Coronini v vili, ki je ob Drevoredu 20. septembra.

Vendar pa so bili zadnji francoski kralj in njegovi že bolni. Po nekaj dneh je Karel X umrl od kuge. On in člani njegovega spremstva oz. družine so bili edini, ki so takrat v Gorici umrli zaradi kuge.

Leta 1883, torej nekaj desetletij pozneje, je umrl še en član družine Burbonov. Takrat je v Gorico prišlo nekaj tisoč francoskih rojalistov. Njihovi voditelji so po pogrebu v hotelu Pri Pošti imeli shod. Tam se jih je večina odločila, da ne bodo več podpirali družine Burbonov in prizadevanjih, da bi se spet vrnila na francoski prestol. Odločili so se, da bodo v tem podpirali nadvojvodo Orleansa.

V Franciji pa je kljub temu še vedno skupina ljudi, seveda predvsem plemiške rodovine, ki si prizadeva, da bi Burboni prišli spet na oblast. Po tolikih letih republike pa je nekaj takega zares nemogočega.

V Franciji, v gradu Chambord, v Dolini Loire, kjer je nad sto kraljevih in plemiških gradov, je nekaj sob po-

svečenih kralju Karlu X. Na velikem panoju v nekdanji njegovi kraljevi sobi je objavljen tekst »Bele karte«, to je njegovega proglasa o nujnosti absolutističnega vladanja kralja, ki pa ga plemstvo ni hotelo sprejeti. Zaradi tega njegova odstavitev. V dveh sobicah je tudi nekaj dokumentov in časopisnih izrezkov o smrti in pogrebi Burbonov v Gorici.

Še en grad v Dolini Loire ima nekaj skupnega z Goriško. To je grad Ussé, v katerem je živel družina nadvojvode Blacas. Ta je bil med spremljevalci Karla X. in živel v Gorici. Kupil je posestva od Pevme do Štmavra, ki so jih potem njegovi dediči prodali Luisu Fogarju, znanemu posestniku in trgovcu, ki je imel trgovine, mesnice, in gostilne na območju Pevme, bil tudi član Občinskega sveta občine Podgora. Luis Fogar je bil oče kasnejšega tržaškega škofa Fogarja.

Nekaj knjig v italijanščini in francoščini je o Karlu X. in njegovih, še zlasti o njegovem kratkem bivanju v Gorici, napisal pred kratkim Luigi Bader. V goriških knjižnicah je nekaj knjig, ki so izšle v prejšnjem stoletju. Samostan na Kostanjevici pa je v povojnem času izdal nekaj turističnih prospektov in razglednic, ki se prodajajo v glavnem francoskim obiskovalcem grobnice. (mw)

prispevki

Za Pionirje prve pomoči so v razne namene darovali: Ervinia Feresin 60 tisoč lir, Clara Molino 5 tisoč lir, Secondo Bozzato 120 tisoč lir, Livio Cecchet 60 tisoč lir, Alida Zatella 5 tisoč lir, Alfredo Zonch 100 tisoč lir, Alcide Failutti 5 tisoč lir, Alice Russian 50 tisoč lir, Sergio Salustri 10 tisoč lir, Alda Visintin 30 tisoč lir, Liana, Carmen in Pia Bressan 10 tisoč lir.

kino

Gorica

VERDI danes zaprto. V sredo 18.00-22.00 »Scandalosa Gilda«. Prepovedan mladini pod 18. letom. CORSO Zaprto do 7. avgusta. VITTORIA 17.30-22.00 »Viril sex games«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Zaprto. COMUNALE Zaprto.

Nova Gorica in okolica

SOČA 19.00-21.00 »Zločin iz strasti«
DESKLE 19.30 »Tuareg«

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
All'orso bianco, Korzo Italia 10, tel. 84576.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. Antonio, Ul. Romana 147, tel.40479.

POGREBI

Danes v Gorici ob 8. uri Cesarina Martinelli vd. Saitta iz bolnišnice sv. Justa v cerkev sv. Ane in na glavno pokopališče, ob 9.30 Maria Carmela Kuhneld vd. D'Attri iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev sv. Ignacija in na glavno pokopališče, ob 10.30 Giovanni Ferfolia iz Vidma na glavno pokopališče, ob 11. uri Armando Dentesano iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče, ob 12.30 Antonio Ceppi iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev Srca Jezusovega in na glavno pokopališče.

Nova številka hitre službe
ZELENEGA KRIŽA V GORICI
3-11-11

Marko Waltritsch

4.

partizansko gospodarstvo na sovodenjskem območju

Krajevni narodnoosvobodilni odbori in odbori OF (velikokrat je težko ugotoviti, zakaj dva taka odbora, saj so bili isti ljudje v obeh. Vendar je šlo v prvem primeru za upravno-politično oblast, torej občinsko upravo, v drugem pa za politično silo), so vodili tudi podrobno evidenco o pridelku pšenice v letu 1944. V Mirenskem okraju s 26 prej omenjenimi občinami naj bi na jesen 1944 zbrali skupaj 54.000 kg žita in 118.500 kg krompirja. V občini Sovodnje naj bi zbrali 3.000 kg žita in 10.000 kg krompirja, v sosedni občini Miren 6.000 kg žita in 6.000 kg krompirja, v Štandrežu pa 5.000 kg žita in 20.000 kg krompirja.

14. septembra 1944 je Gospodarska komisija v Mirnu sestavila seznam nekaj več kot sto kmetov iz te občine in

Če pogledamo to, kar je ohranjenega iz dokumentacije Okrajnega odbora OF v Mirnu, dobimo še vrsto drugih zanimivih podatkov. 15. septembra 1944 je bila sprožena akcija za pomoč ljudem, ki so jim nacisti požgali hiše in gospodarska poslopja. Zbirali so tudi material za podkovanje živine. 6. oktobra so ugotovili, da je bil izpeljan prvotni gospodarski načrt, da pa so se kazale težave za prihodnost, kajti vse več je bilo okupatorskih sil v vaseh. Pa tudi med samim prebivalstvom je prihajalo tudi do izrazov nezadovoljstva, ker ni Narodna zaščita dovolila prenašati manjših količin živeža iz kraja v kraj.

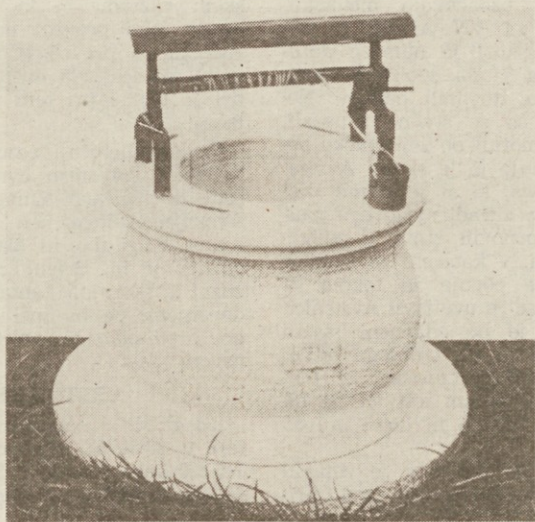
Nova partizanska oblast je postajala res oblast v polnem pomenu besede. Tako krajevni odbori kot gospodarske komisije so sestavljali podrobne sezname gospodarskega potenciala vsake vasi. In to na lastno pobudo v posameznih krajih, kjer so domačini prispevali v blagu in v denarju po svojih zmogljivostih, kot po naročilu okrajnih odborov. 23. novembra 1944 je vodstvo Mirenskega okraja dalo navodilo, naj se v vseh občinah sestavijo popolni sezname vseh voz, vprežne živine, dvokoles in triciklov, motornih vozil, podjetij, ki se bavijo s cestnim prevozom, vseh šoferjev in mehanikov ter podjetij, pri katerih so v službi.

Na lepi in spodbudni razstavi

Domači mojstri dleta oblikujejo kamen

V okvir prireditve ob 2000-letnici nabrežinskih kamnolomov spada tudi razstava, ki jo je pod naslovom "Forme di pietra" oziroma "Oblike kamna" pripravila tržaška avtonoma ustanova za gostinstvo in turizem na svojem sedežu v Sesljanu (o otvoritvi smo že poročali). V lepi razstavnici dvorani nad morjem, je tržaški umetnik kot posrečen aranžer Marino Cassetti zbral in razvrstil večje število obrtniških del in skulptur petih mojstrov-kamnarjev s Krasa in s tem pripravil ne le zanimivo, pač pa še najbolj pristno razstavo, ki govori o ustvarjalnih sposobnostih kraških kamnarjev, pravih mojstrov dleta in "macole". Res je sicer, da se pretežni del dela kraških kamnarjev kaže v kopanju in obdelovanju zelo cenejenga kamna iz nabrežinskih, repenskih in šempoljskih kamnolomov, kamna, ki že stoletja služi doma in v svetu kot dragocen gradbeni material pri zahtevnejših gradbenih delih, toda marsikateri kraški "štancar" se s tem delom ne zadovolji in se spuščajo tudi v zahtevnejše podvige ali kot poklicni strokovnjak, ali kot amater. In tako si bomo do 23. avgusta mogli v razstavnici dvorani v Sesljanu ogledati nekaj del znanih domačih mojstrov dleta, ki zagotovo delajo čast svoji stroki, stroki, ki žal v zadnjih časih izgublja na svoji veljavi, deloma na račun strojev in mehanizacije, ki zamenjuje človeka, deloma pa zato, ker se mlajši človek rad odtegne napornemu delu, kakršno je delo kamnarja.

In tako se bomo v samem začetku razstave srečali z malimi umotvori nabrežinskega "štancarja" Milana Pernarčiča, o katerem je bilo veliko govora ob njegovi bogati razstavi pred letom v galeriji Kraške

hiše v Repnu. Na sedanji razstavi so njegova cerkev s Tabra, dva stebra, dva mejnika med tržaško in nabrežinsko občino, nadalje stara "štirna" in ob njej še tipična kraška kaluna.

O njegovih delih so trije "kamni" bratov Zidarič iz Šempolaja in sicer izgajena in dodelana "vaza" za cvetje ter dve večji posodi iz belega kamna kvadratase oblike, ki sta le v robovih gladko dokončana, stranice pa so le grobo obdelane.

Ob delih Alberta in Miloša Zidariča so razstavljena dela nabrežinskega mojstra Antka Mozetiča: tudi ta mojster je dal na ogled dve vrsti svojih del. Tu je zanimiva nizka mizica, katere ogrode je vse iz gladko dodelanega kamna, na njem pa leži kristalna plošča. Mizica je sicer nizka, vendar ne gre za morebitno igračo ali ornamet, pač pa za povsem uporaben del pohištva, seveda v sodobno opremljenem prostoru. Ob mizici je še kako drugo delo, ki priča o mojstrovni sposobnosti.

Tik pred velikim oknom, ki odpira pogled na morje, na Trst in v daljavi Istro, so razstavili mojstrska dela Giovannija Ballarinija, ki živi v Sempolaju. Ta mojster se predstavi z izključno gladko dodelanimi izdelki. Tako je napravil lep možnar z batom, večjo skledo, nadalje pladenj in krožnik in vse to v razmeroma v normalnih razmerjih in tako izgajene, da prihaja zelo do izraza droban vzorec repenskega oz. sempoljskega kamna.

Končno je tu še najbogatejša bera s katero se je predstavil Nino Bon. Ta prihaja iz Kriza in je dal na ogled kar 15 "kamnov". V desetih primerih gre za izklesane nabožne motive v globokem reliefu. K temu pa je dodal še pet posod seveda iz kamna.

V nobenem primeru ne gre za umetniške stvaritve, pač pa za dekorativne predmete, ki so plod ustvarjalne sposobnosti, ali tudi za uporabne predmete, ki so delo naših kraških kamnarjev, ljudi, ki žal niso dovolj upoštevani in se jih javnost spomni le ob kaki priložnosti, ko se prav z njihovo ustvarjalnostjo skuša uveljaviti.

Beda in pasti tehnološkega razvoja

Ekologija zarisuje novo življenje

Med vsemi strokovnjaki je v knjigi »Pasti razvoja«¹ Jeremy Rifkin pravzaprav segel najdlje: ne obravnava sedanjega ekološkega trenda v pesimistični luči, današnjo dobo smatra za dobo duhovne prenovitve, istočasno pa se ne opaja z lažnim in umetnim optimizmom, ki je prinesel ljudem več škode kot koristi; neizpodbitno vidi prihodnost v spremenjenih oblikih, vendar ne v znanstvenofantastičnih, ampak povsem umirjeni in uravnoteženi luči. Recimo leta 1976, tako je ugotovil odgovarajoči institut, se je štiri do pet milijonov Američanov odreklo visokim osebnim dohodkom, se odločilo za skromnejše življenje in se dobesedno umaknilo s svojih prejšnjih vplivnih položajev. Rifkin citira podatek kot povsem logično dejstvo - že se je torej pričelo novo obdobje »nizkoentropijskega«² življenja, pomeni življenja, ki ustvarja bistveno zmanjšano dozo škodljivih odpadkov vseh vrst. Sploh se širi mentaliteta skromnejšega in manj potratnega življenja, v raznih anketah dajejo ljudje prednost duhovnemu in medčloveškemu kontaktiranju na račun gluhega in hladnega standarda. Rešitev prihaja in bo prišla predvsem in v prvi vrsti iz narave, zato lahko novo dobo imenujemo solarno dobo. Centralizirana, mastodontska agrikultura se bo umaknila manjšim, da ne rečemo regionalnim kompleksom. To bo seveda - prehod v novo dobo bo na vsak način oster in nikakor ne lahek - povzročilo, da se bodo ljudje iz velikanskih mest množično vračali nazaj na zemljo: sedanje razmerje med mestnim in kmečkim prebivalstvom je namreč nevzdržno. Mestno življenje zaradi tega sploh ne bo izginilo, pač pa naj bi se končala vladavina megalopolisa. Mesta bodo spet dobila normalen »zdrav«³ in razseden obseg - po tem izračunu je dandanes vsako

mesto preko 100 tisoč prebivalcev že v območju tiste velikosti, ki presega zdrava razmerja, potrebna za harmoničen stik z naravo in smislom človeka kot posebnega bitja znotraj te iste narave.

Transportni sistemi naj bi se v prihodnosti močno poenostavili, splošna proizvodnja pa naj bi se omejila na vse tisto, kar je res bistveno: danes je zanimivo stopiti v ogromno splošno trgovino in se vprašati, kaj vse od tistega resnično in brezprizivno potrebujemo za življenje. - Vsi veliki multinacionalni koncerni bodo morali razpasti, ker prav oni v prvi vrsti ustvarjajo produkcijsko stopnjevanje in produkcijske apetite, ki jim ni ne konca ne kraja. - Nova doba bo naravnost zahtevala zmanjšanje svetovnega prebivalstva. Ne smemo namreč pozabiti, da je človeštvo šele okoli leta 1800 doseglo prvo milijardo in če bo šlo tako naprej, kot gre sedaj , bi moralo biti leta 2015 na zemlji kar 8 (!) milijard ljudi. Primerjava takšnega skoka naraščanja števila ljudi z industrijsko dobo kot splošnim skokovitim produkcijskim trendom sploh ni neumestna: kot da bi se vnel svet v posedovalno eskplozijo na vseh možnih nivojih. - Spremeniti je treba način mišljenja, pod povečevalno steklo je nujno postaviti n. pr. šole, ki so neverjeten izraz vulgarno-razsvetljske vere poslednjih stoletij; ta vera verjame v logiko, razum, v podatke, v dragocenost podatka, ki je mit in zlato vse sodobne šole po vseh deželah sveta. Podatek je fetiš, ki pa v novi, dinamični in nestatični znanosti, ne pomeni nič in je brez vsakršne vrednosti in smisla. Univerzitetne specializacije so absurd, ker obravnavajo, n. pr. v medicini, celoto po delih in kosih - tudi to je primer racionalističnega odnosa do sveta.

ki je izgubil vsakršen smisel za celoto in preglednost. Na vsak način se ne bo treba pospešno ukvarjati z vzhodnjaškimi in vsemi tistimi filozofijami, ki korigirajo pogled na svet, omogočajo človeku, da postane del celote in ne v svoji osebi iztrgana in ošabno zveličana dragocenost. Siddhartha Herman na Hesseja je sedel k reki in tiho poslušal tok, da bi z njim postal eno ter da bi dosegel (pravo) razsvetljenje. Ljudje bi morali ne samo vedeti, ampak čutiti, da so del narave, da je drevo brat med brati, kot je sestra med sestrami ptica, ki kroži nad našimi naseļji. Človek bi se moral z doseženo modrostjo začarati v daljnje čase nazaj, videti n. pr. v soncu vir življenja, ne pa zgolj številke o ogromni ognjeni masi, ki z določene razdalje in z določeno temperaturo, po osmih minutah in pol prenese svoje toplotne učinke na planet med planeti, ki se mu pravi zemlja. - Vse to pa bo ali bi celo moral človek doseči z ljubeznijo, z ljubeznijo, ki se bliža in objema in nikakor ne ogroža, z ljubeznijo, ki je radovedna in spoštljiva in zelo zelo skromna. To utege že biti pozēja in za marsikoga izmišljotina, toda če prihajajo takšne izjave iz ust strokovnjakov, mislecev in raziskovalcev potem je nemara umestno, in ne pomeni izguba časa, če jih vsaj za nekaj trenutkov pretehtamo. Če nič drugega, bomo po vsej verjetnosti vendarle doudeli, da je vse tisto, kar se skriva v ekoloških svarih, končno na strani človeka in ne proti njemu. In če je na strani človeka, v njegovo dobro, potem prav gotovo ni več daleč čas, ko bo ekologija veliko upanje človeštva in ne predvsem opominjevalec, kar je na žalost v tem prehodnem in gotovo nelahkem trenutku našega »majnega velikega« svetla.

JANEZ POVŠE

V Narodnem muzeju razstava o Slovencih v 16. stoletju

Ob koncu prejšnjega meseca so v Narodnem muzeju v Ljubljani odprli veliko reprezentativno razstavo »Slovenci v 16. stoletju«. Težko pričakovani kulturni dogodek, za katerega je slovenska kultura odštela nemajhna sredstva, je buril pričakovanja znanstvenikov in širše stroke, saj je bil to eden izmed prvih poizkusov kompleksnega prikaza slovenske zgodovine. Da je dogodek sovpadal s 400-letnico Trubarjeve smrti, seveda ni bil le goli slučaj, ampak večplastnost proslavljanja tega velikega Slovencea.

Naključni obiskovalec, ki so ga pred Narodni muzej zvalili zvoki godbe, je lahko brez zadržkov ugotovil, da se skuša tudi Ljubljana, čeprav še sramežljivo - a vendarle, vključiti v kulturno ponudbo z velikimi razstavami, ki potekajo na tem prostoru, od Benetk do Gradca pa tja do Zagreba. Obiskati razstavo in o njej spregovoriti v bolj ali manj prazni Ljubljani, v bolj ali manj kulturniški družbi je postalo modno in zveličavno, saj bienala letos ni, festival pa se oklepa programov, ki bolj praznično kot poljniho Plečnikovke Križanke. Tako so Slovenci v 16. stoletju edina kost, ki jo lahko Ljubljančani obirajo to poletje ob napovedanih restrikcijah na področju družbenih dejavnosti. Pridružimo se jim.

V prenovljenih prostorih Narodnega muzeja, kjer se sveži belež še ni povsem posušil in vse še diši po novem, je zgodovinski oddelek te častitljive institucije pripravil razstavo z zvenečim imenom Slovenci v 16. stoletju. V treh sobanah približne kvadrature 500 kv. m stoji na ogled antološki pregled tega stoletja, ki je nedvomno eno izmed najbolj bogatih in razgibanih v naši narodni zgodovini. V zastržbi in v mrak odetih prostorih nam večše postavljeni svetlobni park kaže podobo slovenskih dežel v času, ki je bil za vso našo zgodovino tako prelomen. Skupina, ki je razstavo pripravljala, je itinerar tempirala na izseke, ki kot celota izstopajo iz evropske zgodovine.

Tudi to stoletje, kot vsa naša preteklost, sestavlja mozaik igre teme in svetlobe. Dvigali smo se in padali v strahovitem tempu dogodkov v 16. stoletju, tako kot prej in kasneje, vzdržujoč udarce, reforme, protireforme, bitke cerkvene in posvetne oblasti. Tako je tudi arhitekt Marjan Loboda v veliki maternični mrak vpel igre svetlobe in senc, svetlečih prebliskov in grozljivih mračnih strahov našega zavestnega in podzavestnega narodnega osveščanja. Predmeti so komasirani po sistemu Schatzkammer, interjerji so izredno govorni in domiselni, zlato in srebro se bohotita v neminljivi vrednosti teh izdelkov, ki so k nam zašli iz razgibanega juga in strogega severa, ter nas brusili kot ljudi na prepihu, ki zablestijo v svoji kulturi in, v

lastnem znanju ob prelomnih trenutkih. Razstava je, ne da bi vzemirjali Marxa, skušala iskati odgovore na družbene mehanizme, ki so bili podlaga naše biti in zavesti. Prostor in človek v njem sta glavna tema razstave. Jusu prime noctis so se odpovedali (bilo ni ne lahko ne enostavno) prav vsi, kako bi rekli: zgodovinarji, etnologi, umetnostni zgodovinarji, numizmatiki, arheologi, arhivisti in še kdo, v dobroti razstave, v prospektu prezentacije oddaja.

Tako imenovane domovinske vede so, ob abstrakciji vsakega imperializma pokazale, kako naj bo urejena zgodovinska razstava, kako in na kakšen način lahko strnemo znanje naroda v lastni preteklosti. Iz zadelanih in zaprašenih javnih depojev je na dan priromalo vse akumulirano bogstvo ter dobilo svoj prvotni sijaj v spretnih rokah konzervatorjev, ter svoje mesto v novih razstavnih vitrinah. Umetnost, znanost, šolstvo, cerkev, knjiga, punti, Turki, reformacija, denarništvo in bančništvo ter obrt in trgovanje, vse to je ob čudovitem sozvočju originalov prikazano na razstavi. Več kot 30 institucij iz vse Slovenije je prispevalo gradivo prve kategorije, da bi razstava lahko zaživela v svoji polnokrvnosti in poučnosti, da bi to zgodovinsko obdobje bilo najbolje prikazano. Predvsem gre tu še enkrat poudariti sozvočje in bogstvo prikazanega. Obdobje, ki ga razstava obravnava, je bilo, kljub svoji travmatičnosti in burnim časom, izredno bogato. Kmet, ki je takrat tvoril 90 odst. socialnega statusa prebivalstva, je namreč s trgovino na dolge razdalje razbijal okvire lastne omejenosti in zaostalosti. Uveljavljati so se začele prodorne oblike zgodnjega kapitalizma z relativnim porastom proizvodnih sil in s povečano družbeno delitvijo dela ter denarnega in blagovnega obtoka. Vse to je puščalo za seboj neizbrisne ostanke kulturnih in materialnih dobrin, ki so se ohranile do današnjih dni. Simboli oblasti, simboli smrti in uničenja, simboli življenja in radoživosti, umetnosti in znanja so prikazani na tej razstavi, ki vabi k sebi z vso zagonetnostjo povednosti zgodovine.

Razstavo spremlja bogat katalog, ki je razdeljen na dva dela. Propagandni material je ličen in dostopen vsakemu žepu.

Za konec še to. Ob vse večjem poudarjanju zgodovinskega spomina, je razstava Slovenci v 16. stoletju izpovedala celota, ki odpira vprašanja in postavlja dileme in probleme. Profesionalnost dela je garancija, da se tudi Slovenci namenimo na ogled razstave, ki nam hoče povedati kaj smo bili in kaj smo. V času prestrukturiranja vrednot in hitrega bežanja v minljivost je postanek na tej točki našega razvoja blazilen in vzpodbuden obenem. (B. G.)

Prizor iz legende svetega Korbinijana, freska, Križna gora, 1502

Po razpravi na procesu o črnih stavah

Danes razsodba

MILAN — Tiskovni urad italijanske nogometne zveze je včeraj tudi uradno sporočil, da bo razsodba na procesu o črnih stavah objavljena danes. Tako je bilo tudi določeno po prvotnem programu, vendar so nekateri menili, da bodo sodniki pihali in da bo njihova odločitev znana že včeraj. Očitno pa je delo preveč zapleteno, da bi v tako kratkem času lahko odločili o usodi številnih društev in posameznikov (nekateri naj bi se po zahtevah načelnika preiskovalnega urada nogometne zveze De Biaseja sploh ne mogli več ukvarjati s športom) ter izbirali med izredno ostrimi zahtevami preiskovalnega urada in zahtevami obrambe, ki se je potegovala za popolno oprostitve.

Največje težave naj bi izvirale iz dvoma, ali lahko upoštevajo ali ne princip zapadlosti, po katerem bi se

na primer Cagliari rešil izpada v C-1 ligo. Poleg tega ni lahko določiti, kakšno kazen naložiti Perugii, o kateri so si na podlagi zbrane dokumentacije ustvarili podoben nekakšnega »supermarketa« o športnih prekrških. Tudi o izpadu Vicenze v B ligo lahko obstajajo veliki dvomi kot nazadnje o tem, ali naj oprostijo ali kaznujejo nekatere bolj vidne osumljence, kot na primer Allodija in Janicha.

Kot vidimo torej, dvomov in odprtih vprašanj ne manjka.

V Firencah pa se bo danes pričel proces, v katerega je vpletenih 5 društev C lige (Carrarese, Reggiana, Cavese, Foggia in Salernitana) ter 14 posameznikov. Tudi na tem procesu bo javno tožilstvo koordiniral načelnik preiskovalnega urada italijanske nogometne zveze De Biase.

MOTOCIKLIZEM: Na VN Anglije v Silverstonu

Številni padci zaradi dežja

SILVERSTONE — Slabo vreme je kot običajno označevalo motociklistično dirko za VN Anglije v Silverstonu. Vseskozi je namreč deževalo, tako da je na spolzkem cestnišču prišlo do številnih padcev. Nekateri piloti so se srečno izmazali, drugi pa so morali po zdravniško pomoč. Še najhuje jo je skupil Avstralec Paul Lewis, ki si je zlomil desno nogo. Prav zaradi njegovega padca so tudi ponovili start v politrskem razredu, v katerem so nasploh imeli najtežje pogoje za tekmo. V tem razredu se je uveljavil Avstralec Gardner, ki je po odličnem startu vodil od začetka do zadnjega od 28 krogov. Američan Lawson, ki trenutno vodi na skupni lestvici, je bil tretji, vendar očitno ni hotel preveč tvegati.

V razredu do 250 ccm je zmagal Francoz Dominique Sarron, brat Chri-

stiana Sarrona, ki nastopa v politrskem razredu in ki je v nedeljo očitno želel preveč: po zelo slabem začetku je preveč tvegati, ko je uvidel možnost, da dohiti vodilne, padel je ter si pri tem še zlomil levo lahet.

Prvič v letošnji sezoni pa se italijanski piloti niso uveljavili v razredu do 125 ccm. Zmagal je namreč Avstrijec Auinger, ki je prehitel Italijana Brigaglia in Cadalaro. Zlasti odličen je bil Brigaglia, ki se je izkazal s skorajda fantastičnim zasledovanjem. Če bi imel še nekaj krogov pred sabo, bi verjetno posegel po prvem mestu.

VRSTNI RED

125 CCM: 1. Auinger (Avs. - bartol) v 38'54"57 s poprečno hitrostjo 145,260 km na uro; 2. Brigaglia (It. - MBA) 39'03"55; 3. Cadalaro (It. -

garelli) 39'06"28. SKUPNA LESTVICA: 1. Cadalaro (It.) 86; 2. Gresini (It.) 74; Brigaglia (It.) 59; 4. Gianola (It.) 49; 5. Auinger (Avs.) 25.

250 CCM: 1. Sarron (Fr. - honda) v 44'41"46 s poprečno hitrostjo 151,757 km na uro; 2. Lavado (Ve. - yamaha) po 15'45; 3. Pons (Šp. - honda) 21'11". SKUPNA LESTVICA: 1. Lavado (Ven.) 99; 2. Pons (Šp.) 84; 3. Mang (ZRN) 57.

500 CCM: 1. Gardner (Avstral. - honda) v 51'24"03 s poprečno hitrostjo 153,940 km na uro; 2. De Radigues (Bel. - honda) po 9'36; 3. Lawson (ZDA - yamaha) 10'36; 4. McElnea (VB - yamaha) 22'35; 5. Mamola (ZDA - yamaha) 47'58. SKUPNA LESTVICA: 1. Lawson (ZDA) 109; 2. Gardner (Avstral.) 93; 3. Mamola (ZDA) 92; 4. Baldwin (ZDA) 60; 5. C. Sarron (Fr.) 53; 6. McElnea (VB) 52; 7. De Radigues (Bel.) 33.

PO SAMIH TREH TEDNIH

Joynerjeva popravila svetovni rekord

HOUSTON — Ameriška atletinja Jackie Joyner je trenutno v izredni formi. 24-letna tekmovalka, ki nastopa v sedmerboju, je na atletskem tekmovanju v Houstonu izboljšala svoj osebni rekord za 13 točk. V Moskvi je pred samimi tremi tedni na igrah dobre volje zbrala 7148 točk. Že tedaj so pravili, da je rekord izreden. Trenutno pa je na osnovi boljših rezultatov na 200 m, v metu kopja in krogla ter na teku na 800 m dosegla 7161 točk. Zlasti odlična je bila na 800 m.

Rezultati, ki jih je dosegla v Houstonu: 200 m v 22'85; 100 m ovire 13'16; višina 188 cm; krogla 15,19 m; daljina 7,03 m; kopje 50,12 m; 800 m 2'09'69.

Rezultati v Moskvi: 200 m 23'00; 100 m ovire 12'85; višina 188 cm; krogla 14,76 m; daljina 7,01 m; kopje 49,86 m; 800 m 2'10'01.

ŠAH: v 4. partiji dvoboja za svetovni naslov Kasparov pred prvo zmago?

LONDON — Po mnenju izvedencev je Kasparov pred prvo zmago. V sinočnji četrti partiji povratnega dvoboja za svetovni šahovski naslov si je namreč Kasparov priboril prednost enega kmeta, a nasploh naj bi tudi njegova pozicija bila solidnejša.

Kot v drugi partiji, v kateri je Kasparov imel bele figure, sta tudi sinoči igrala Nimcovičev indijsko obrambo. Kot znano, je v tej partiji svetovni prvak spregledal zmago. Sinoči pa napak ni delal, Karpova je spravil v veliko časovno stisko (za zadnjih pet potez je imel vsega skupaj 10 minut časa na razpolago), tako da si je priboril enega kmeta več. Partija je bila prekinjena v 41. potezi in če ne bo prišlo do nepredvidenih razpletov (v drugi partiji so se napovedovalci ušli, saj so prav tako menili, da ima Kasparov zmago v žepu),

bo drevi rezultat dvoboja 2,5:1,5 v korist sedanjega svetovnega prvaka.

Italijani bron

SOFIJA — Na svetovnem prvenstvu v sabljanju je naslov v meču osvojila Zahodna Nemčija. Druga je bila Sovjetska zveza, bron pa je pripadel Italiji.

Wright poškodovan

VIDEM — Larry Wright se včeraj ni mogel pridružiti ostalim košarkarjem videmskega Fantonija, ker si je na treningu v ZDA poškodoval roko. Kaže, da poškodba ni huda.

Novaček presenetil

WASHINGTON — Čehoslovak Novaček je v finalu teniškega turnirja v Washingtonu nepričakovano premagal Francoza Tulasneja (6:1, 7:6).

Formula ena prvič tudi na Vzhodu

V nedeljo VN Madžarske

Tudi Vzhodna Evropa bo v nedeljo odkrila tradicionalni zahodni šport, kakršen je formula 1. V nedeljo bo namreč v Budimpešti VN Madžarske. Prva vzhodnoevropska država, ki je postavila svojo kandidaturu za VN formule 1, je bila sicer Sovjetska zveza, ki pa je menila, da je organizacija take športne manifestacije predraga in prenaporna.

Pri izgradnji proge na Madžarskem je sodelovalo enajst državnih firm, katerih je na začetku bilo pet, vendar se je to število zaradi organizacijskih stroškov povišalo. Proga »Mogyorod« meri 4013 m in jo bodo tekmovalci morali prevoziti 77-krat za skupnih 309,062 km. Stroški za njeno izgradnjo so znašali približno 12 milijard lir, ob progi pa je prostora za več kot 180 tisoč gledalcev (90 tisoč na tribunah, 30 tisoč z rezervi-

ranim prostorom, ostali pa okrog proge na travnikih). Organizatorji predvidevajo, da se bo v nedeljo zbralo približno 150 tisoč gledalcev, kar bo gotovo povzročilo težave v prometu. Prav zaradi tega bodo organizirali posebne prevoze. Gledalce bodo od železniške postaje Nyugati tja do avtodroma peljali s posebnimi vlaki in avtobusi. Vsekakor svetujejo, da obiskovalci svoja vozila pustijo kar doma. Kdor hoče na primer z Dunaja priti do proge, mora obvezno skozi Budimpešto, kjer pa se bojijo velikih zastojev.

Organizatorji pa se največ nanašajo na »uvoz« deviz, saj bo za tribuno treba odšteti 80 dolarjev, 65 za mesta okrog proge, 30 pa za postanek na travnikih (vstopnice imajo tridnevno veljavo).

KOŠARKA: na ženskem mladinskem EP SZ pred Jugoslavijo

PERUGIA — S finalno tekmo med reprezentancama Sovjetske zveze in Jugoslavije se je v Perugii sklenilo evropsko žensko mladinsko košarkarsko prvenstvo. Finalni dvoboj je bil podoben polfinalni tekmi nedavnega moškega svetovnega prvenstva v Madridu. Tudi tokrat je namreč po podaljški zmaga šla sovjetskemu taborniku. Jugoslovanske košarkarice so sicer vodile skozi vse srečanje, na koncu pa so nasprotnice, tudi po zaslugi poljskega sodnika Paczuchaja, le izenačile ter zmagale.

Rezultate so za Jugoslovanke bile izredno težke, saj je vsa dvorana navijala za Sovjetsko zvezo. »Plave« so bile »krive«, da domačink ni bilo v boju za zlato, saj so jih premagale v polfinalu. Kljub porazu v zadnji tekmi pa gre vsekakor za pozitiven nastop Jugoslavije, saj je pokazala daleč najboljšo igro in tudi po mnenju trenerja Vasojevića, ki računa, da bo s to generacijo nadaljeval tudi v članski vrsti, je obračun več kot zadovoljiv. Dober nastop so opravile tudi Italijanke, ki so kljub porazu proti Jugoslaviji osvojile bronasto kolajno, kar predstavlja ponovitev njihovega najboljšega rezultata v zadnjih letih.

Po predvidenju sta se torej Jugoslavija in Sovjetska zveza izkazali kot najboljši ekipi, daleč pred drugimi, četudi ne gre podcenjevati napredka Italije, ki se je v polfinalu dalj časa enakovredno upirala »plavim«. Italijanska ekipa je bila za svojo kvaliteto igro tudi ustrezno nagrajena, saj so za najboljšo igralko prvenstva proglasili mlado Francesco Rossi; poleg nje so v najboljšo peterko vključili tudi Španko Alonsijevo, Romunko Dragosijevo, Sovjetinjo Sasulskaljevo in Jugoslovanko Arbutino.

IZIDA:

Finale za 1. mesto: SZ - Jugoslavija 71:70 (63:63, 36:38); Finale za 3. mesto: Italija - Poljska 62:56; Končna lestvica: 1. SZ; 2. Jugoslavija; 3. Italija; 4. Poljska.

ATLETIKA: na jugoslovanskem državnem prvenstvu v Beogradu

V drugem dnevu nekaj vidnejših rezultatov

BEOGRAD — Sila neugodne vremenske razmere so označevale prvi dan letošnje 62. izvedbe državnega atletskega prvenstva, ki je bilo v soboto in nedeljo v jugoslovanskem glavnem mestu. Soparica ter nezgodna pripeka sta namreč tekmovalcem prvi dan povsem onemogočili dosego vidnejših rezultatov.

Prvi tekmovalni dan je tako pokazal prevlado že uveljavljenih atletov, kot so n.p.r. skakalec v daljino Stekić ter metalec kladiva Stiglič, ki je že enaindvajsetič zapored ugnal vse tekmece. Edini presenečenje predstavljata zmagi Paunovića na 10.000 metrov in Šarčevića, ki je edini preskočil 5 m v skoku s palico.

Med dekleti se je izkazala edinole mlada Pajkićeva, ki je v teku na 1.500 m dosegla nov državni mladinski rekord s časom 4'15"75.

Drugi tekmovalni dan pa je sicer ne preštevilnim gledalcem postregel s kopico nadvse pomembnih dosež-

kov. Tekmovalci so se pasji vročini navkljub potrudili. Nadvse bojevitega razpoloženja sta se navzeli zlasti obojestrani Snežana Pajkić iz Čuprije, ki je dosegla nov mladinski rekord v teku na 3.000 m z nadvse spodbudno znamko 9'23"33 ter Zdravica Crnokrak, ki je razdaljo 3.000 m z zaprekami pretekel v času novega državnega rekorda 8'48"22. Poudariti gre tudi vrnitev na tekmovalno prizorišče celjskega srednjeprogša Roka Kopitarja, ki si je kot kaže povsem opomogel po dolgi poškodbi, ki mu je lani preprečila nastop na državnem prvenstvu. Z nepredvideno lahkoto je uveljavil svojo premoč v teku na 400 m z ovirami z dosežkom 51"51, kar je obenem letošnji najboljši rezultat v državi.

Nov državni rekord je postavila tudi Danica Živanov, ki je kroglo sunila 16,67 m daleč.

Slovenski tekmovalci so poskrbeli za nekaj nepričakovanih podvigov,

ki nedvoumno pričajo o dokajšnji strokovnosti pristopa slovenskih atletskih klubov do dela z mladimi. Poleg »starostne« Kopitarja so se na državni ravni dokončno uveljavili še Velenjčan Živko, ki se je kar dvakrat, in sicer v tekih na 1.500 oz. na 5.000 m, povzpeli na najvišjo stopničko, Ptujčanka Šešerko, ki je v skoku v daljino osvojila razveseljivo drugo mesto ter s 620 cm dosegla nov osebni rekord in nenazadnje mariborska tekačica čez ovire Irena Dominc, ki je bila zanesljiva najhitrejša na 400 m z ovirami (čas 59"95).

Sklepna preizkušnja ženskega tekmovalnega dela je prispevala daleč najvidnejši dosežek letošnje izvedbe državnega atletskega prvenstva in tako izpolnila obete izvedencev. Letošnja najuspešnejša jugoslovanska atletinja Slobodanka Čolović je v teku na 800 m prvič segla pod mejo 2 minut (čas 1'59"63) in za bore 3 stoletinke sekunde zgrešila rekord Nikoličeve iz leta 1972.

kratke vesti - kratke vesti - kratke vesti - kratke vesti

Jugoslovanski kanuisti najboljši

AUSBURG — V soboto je bilo na olimpijski progi v Eiskanalu mednarodno tekmovanje v slalomu za kajake in kanuje. Jugoslovanski tekmovalci so se zelo dobro odrezali. Med kanuisti je zmagal Jože Vidmar, ki je prehitel Zagrebčana Nenada Martinisa. Tudi med kajakaši so zmago slavili jugoslovanski tekmovalci. Zlato je osvojil Štrukelj, za njim pa je pristal Skok. V ženski konkurenci je Ljubljankinja Meta Kaplan zasedla šestnajsto mesto.

Blejska veslača osvojila zlato

ROUDNICE — V nedeljo je bilo na umetnem jezeru v Roudnicah svetovno mladinsko prvenstvo v veslanju. Sašo Mirjanič in Sadik Mujkić, mlada Blejčana, ki sta veslala v dvojcu brez krmarja, sta osvojila sploh prvo jugoslovansko zlato kolajno na mladinskih veslaških svetovnih prvenstvih, kar je gotovo največji uspeh za jugoslovansko veslanje. Na petem mestu sta pristala Zagrebčana Lasić in Jukić, ki sta prehitela za eno mesto Ko-

prčana Matjaža Klančarja in Borisa Črnaca. Srebro v dvojcu brez krmarja je osvojila britanska dvojica, bron pa je šel Sovjetski zvezi.

Na letošnjem mladinskem SP so se najboljši odrezali Sovjeti. Osvojili so 4 zlate kolajne in dokazali, da so trenutno daleč pred vsemi. Veliko razočaranje letošnjega SP pa so tekmovalci NDR.

Slovo Ropreta

KRANJ — V izredni pripeki se je odvijala kolesarska dirka po ulicah Kranja. Tekmovalci so morali prevoziti 40 krogov za skupnih 130 km (dослед 30 krogov). Dirke se je udeležilo 80 tekmovalcev. Zmagal je Beograjecan Rajko Čubrić, ki je s prednostjo dobrih dveh minut prehitel domačina Polanca in Lampiča.

Na dirki v Kranju se je Bojan Ropret tudi uradno poslovil od tekmovalnega športa. Star ni sicer niti 29 let (dopolnil jih bo te dni) in bi lahko še tekmoval, vendar so bile težave s koleni prehude in mu niso dopuščale dovolj intenzivnega treniranja. V 14-letni karieri je Ropret do-

segel nekaj odličnih rezultatov, ki ga uvrščajo v vrh najboljših jugoslovanskih kolesarjev.

Romunija prva

SOFIJA — Romunski plavalci so se na članskem balkanskem prvenstvu v plavanju najbolj izkazali. Na končni skupni lestvici so prehiteli Bolgare, Grke in Jugoslovane. Zaradi znanega političnega spora z Bolgarijo na letošnji prireditvi ni bilo turških plavalcev.

Jugoslovani so povsem razočarali, saj so z uvrstitvijo na četrtem in obenem zadnjem mestu pokazali trenutno fazo stagnacije jugoslovanskega plavanja. Med tistimi, ki se je rešil, je bil Darjan Petrić, ki je na 1500 m kralj osvojil drugo zlato kolajno za Jugoslavijo. Vsa pozornost je sedaj usmerjena na mladinsko prvenstvo, ki bo konec tedna v Solunu.

Chavez ubranil naslov

MONTECARLO — Mehikanec Julio Cesar Chavez je z zmago po točkah proti Lockridgeu (ZDA) ubranil svetovni naslov v superpersni kategoriji (verzija WBC).

KOŠARKA: po včerajšnjem prvem sestanku

Segafredo danes na delu

Tudi za košarkarje goriškega ligaša Segafredo se počitnice urno iztekajo. Vodstvo je sporazumno s trenerjem Medeotom včeraj sklicalo zbor igralcev, pravo delo pa se prične danes. Priprave naj bi potekale dvoplastno obsegajoč bodisi urjenje mišičnih zmogljivosti ter vzdržljivosti kot obnavljanje in piljenje taktičnih razlik. Medtem ko se je novi temnopolti center Reggie Hannah že podvrnil običajnim zdravniškim pregledom, pa se vodstvo o imenu drugega tujca, ki naj bi igral v vlogi krila, ne namerava prenaglati. Pozivu se začasno ne bosta odzvala vojaka Salla in Borsi ter bek Bullara, ki je trenutno na vojaškem svetovnem košarkarskem prvenstvu, ki se te dni odvija v Siriji.

Novi tujec Hannah je lani igral pri francoskem Le Mansu, leto prej pa je nastopal na švedskem. Glede drugega tujca, kot rečeno ni še nič odločeno.

Moštvo si bo po dvotedenskem napornem naprežanju privoščilo kratek

delovni oddih v sosednji Avstriji, kjer se bo na Dunaju spoprijelo s tamkajšnjim prvoligašem. Prva domača tekma bo na vrsti 27. t. m., ko se bo Segafredo pomeril z Arexonsom

totip

1. — 1. Delger	2
2. Biparte	X
2. — 1. El Saluzzo	2
2. — 1. Edenton Or	X
3. — 1. Dolgellej	X
2. Carabinero	2
4. — 1. Aubin d'Iris	1
2. Banarda	2
5. — 1. Casareccio	X
2. Camberra FC	2
6. — 1. Dadier	X
2. Dardanide	X

KVOTE

12 (15 dobitnikov) — 28.620.000 lir
11 (354 dobitnikov) — 1.202.000 lir
10 (3515 dobitnikov) — 116.000 lir

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir; v SFRJ številka 70 - din, naročnina za zasebne mesečno 350 - din, letno 3.500 - za organizacije in podjetja mesečno 500 - letno nedeljski 1.200 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - Ziro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

5. avgusta 1986

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretto De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

V znamenju vrste kulturnih in političnih manifestacij Veliko pričakovanje v Zimbabveju za skorajšnji vrh neuvrščenih

HARARE — Ves Harare je te dni v znamenju »NAM«, angleške kratice za gibanje neuvrščenih ter skorajšnjega vrha državnih in vladnih poglavarjev neuvrščenih držav, ki bo tukaj čez slab mesec. V trgovinah in restavracijah Harareja se je te dni pojavilo novo domače vino z etiketo NAM, na kateri je rumeno-zlato konferenčno poslopje, v katerem bo potekalo srečanje. Istočasno je zimbabvejska pošta sporočila, da bo 26. avgusta, ko se bo začelo ministrsko srečanje, izdala dve novi znamki, posvečeni temu dogodku.

V Harareju se pripravlja tudi posebna kolekcija moške in ženske obleke, ki bo odražala zimbabvejske tradicije. Skratka, na vsakem koraku v Harareju srečujemo uradno znamenje vrha — krog, v katerem je 11 metrov visok stolp, ki so ga našli med ruševinami »velikega Harareja«, starodavnega mesta, ki so ga pred pol tisočletja zgradili Afričani na kraju, kjer leži sedaj Harare. Tudi beseda Zimbabve je skovanka iz besed »Zimba« in »bve«, ki pomenita »hiša« in »kamen«, se pravi kamnita hiša ter je očitno spomin na starodavno kamnito mesto. Nova demokratična država pa si je nadelala ime Zimbabve, ko so pred šestimi leti strmoglavili rasistični režim in se osvobodili izpod stoletnega kolonialnega jarma.

Dejstvo, da so organizacijo sestanka na vrhu poverili Zimbabveju, je velika čast, pa tudi velika odgovornost, pravi tukajšnji predsednik vlade Robert Mugabe. Za Zimbabvejce, prebivalce najmlajše neodvisne države na jugu Afrike je bila neuvrščenost še pred šestimi leti strogo prepovedana tema. Vendar so predstavniki osvobodilnih gibanj, ki so se borili proti rasističnemu režimu Iana Smitha bili prisotni že na vrhu neuvrščenih v Havani, leta 1979, sestanka v New Delhiju pa so se že udeležili predstavniki neodvisnega Zimbabveja.

V središču Harareja sta dve fotografski razstavi o gibanju neuvrščenih. Prebivalci Harareja si ju množično ogledujejo, kar obenem dokazuje, da so ponosni, da je njihova država lahko organizirala »summit«. Harare bo kmalu dobil svoj prostor na političnem zemljevidu sveta, pravijo tukajšnji voditelji, poleg Beograda, Lusake, Kaira, Alžira, Colomba, Havane in New Delhija, kjer so se srečanja na vrhu že odigrala. Prihod voditeljev neuvrščenih držav pa tukaj tolmačijo kot dokaz pozornosti, ki jo gibanje posveča vprašanju svobode in dekolonizacije v svetu ter še zlasti razmeram na Jugu Afrike.

Pustite mojo hčer!

Killa-kill gorila iz canterburyjskega zoološkega vrta je dobila mladiča, ki ga nekaj ur po porodu ljubeče stiska k sebi (Telefoto AP)

Lepotice s TV ekrana

Skupina komikov na pričujočem posnetku reklamizira pivo s televizijskih ekranov. Geslo, ki je baje najbolj učinkovito pri tej reklamizaciji, je to, da pivo pomaga dekletom ohraniti vitkost (Telefoto AP)

Kako si Italijani kratijo čas na plažah

Stare in nove igre preganjajo dolg čas razbeljenega poletja

RIM — Letošnje poletje predstavlja pravi »revival« družabnih iger. Kot poroča agencija Adn-kronos si vedno več Italijanov krati prosti čas na plažah s skupinskimi igrami. K temu bo pripomoglo tudi vreme, saj napovedi niso najboljše, vsaj za prve dni avgusta. Vse več bo takih, ki bodo dnevno plavanje zamenjali z »upravljanjem« stanovanj, hotelov in podjetij pri »monopoliju« ali z zadnjo bitko »armad rizika«.

Zadnje odkritje za »lene dopustnike« predstavlja ameriška igra »trivial pursuit«, ki je prve uspehe žela že okrog prejšnjega božiča. Cena je relativno visoka (89 tisoč lir), toda lahko

zabava štiri ali več igralcev. V bistvu je najnovejša izvedba znane otroške »rače« igre, kateri so dodali tudi nekaj vprašanj iz splošne kulture: od izredno lahkih do skoraj nemogočih (kako se je prej imenoval »Rt Dobre nade«?, katera ameriška država ima za simbol kaktus?, odgovori se glasi: »Rt Neviht Ludvik XIV.«, »Arizona«). Iz Amerike prihajajo tudi ostala »odkritja« letošnjega poletja in sicer »scruples« in »provocation«.

Za vse tiste, katerim morje predstavlja prijetno razvedrilo in sprostitelj, so še vedno na razpolago »frisby«, plastična igrača uvožena iz Kali-

fornije in pa znani predhodnik tenisa badmington. Industrija igrač seveda ni nikoli pozabila na otroke, ki še vedno predstavljajo velik del kupcev raznih raznih vrčkov, lopat itd. Leseno orodje je že davno zamenjala bolj praktična in ekonomična plastika. V krizo so zašle razne elektronske igrače in na plažah so ponovno vzleteli barvni zmaji, ki so bili zelo priljubljeni našim dedom.

Pred odhodom na morje je nujno torej obiskati najbližjo trgovino ter obnoviti zalogo poletnih igrač, vsaj po mnenju proizvajalcev in trgovcev, ki jim je ustvarjanje zadnje mode vsakdanji posel.

Letos dražje ameriške univerze

NEW YORK — Od prihodnjega šolskega leta bo študij na ameriških zasebnih univerzah dražji, saj bodo v povprečju stroški narasli čez 10.000 dolarjev (15 milijonov lir). Svet ameriških univerz ugotavlja, da se s tem prvič prekorači ta okrogli znesek, medtem ko na državnih univerzah znaša povprečna vpisnina mnogo manj, in sicer 5.604 dolarjev na leto.

Najdražji zasebni »college« je Bennington, kjer bo moral vsak študent (oziroma njegovi starši) plačati za štiri leta učenja, z vključnim stanovanjem in hrano, rekordni znesek 67.800 dolarjev, kar je že celo premoženje (več kot 100 milijonov lir). Med zasebnimi univerzami sledijo v lestvici najdražjih Barnard college, Sarah Lawrence, Massachusetts institute of technology, Harvard in Radcliffe, Yale, Dartmouth, Brandeis, Columbia in Princeton. Na vseh teh univerzah stane vpisnina za akademsko leto 1986-1987 od 16.530 do 15.980 dolarjev.

Stroški za obisk ameriških vseučilišč se bodo, po mnenju omenjenega sveta, letos povečali za pet do šest odstotkov. Edina tolažba za študente in njihove starše je v napovedi, da bo iz javnih in zasebnih skladov na razpolago več kot 20 milijard dolarjev za podporo nadarjenim in zaslužnim študentom, ki naj bi zapolnile »luknje« med njihovo finančno zmogljivostjo in dejanskim stroškom za študij.

Ljubezen v cirkusu

Digger, kenguru-boksar nekega ameriškega cirkusa, je zelo navezan na svojega trenerja Helga Dama in ga pred vsakim matchem objame (Telefoto AP)

Madžarski forint zgled trdnosti ne samo državam vzhodnega bloka

BUDIMPEŠTA — Pred štiridesetimi leti (1. avgusta 1946) se je na pepelu največje inflacije v zgodovini ekonomije rodila nova madžarska valuta: forint. Ime je dobila po starem denarju, ki je bil prvič skovan v letu 1252.

Nova valuta je zamenjala prejšnji peng, ki je začel tiho smrt že pred drugo svetovno vojno. V času druge svetovne vojne so na Madžarskem krožila razna plačilna sredstva, toda saj kot povsod v tistem obdobju so ljudje verjeli največ v zlato. Po osvoboditvi je visoka inflacija dnevno nižala kupno moč denarja; kot posledica tega so v prvih mesecih 1945. leta tiskali banknote z nominalno vrednostjo tisoč pengov, jeseni istega leta za sto tisoč in v začetku naslednjega leta so bili prisiljeni izdati banknote za milijon pengov. Junija 1946. so dosegli svetovni rekord: milijardo pengov v eni sami banknoti. Prvega avgusta so se končno dogovorili za novo denarno enoto - forint, s pariteto 400 tisoč kvadrilionov pengov (4 z 29 ničlami) za en forint. Prvi dan je bil dolar vreden 174 forintov.

Pot forinta je bila, je in ostane vzročno in posledično vezana na spreminjanje cen blaga: do 52. leta je kupna moč nove valute padla za 58 odstotkov, saj je bila inflacija do tega leta v povprečju pod 20 od sto. Naslednja leta so bila znatno uspešnejša saj so cene rastle za največ tri od sto letno in v nekaterih obdobjih je bila inflacija negativna. V začetku osemdesetih let se je inflacija zadrževala na okrog 7-8 odst., v letošnjem letu pa pričakujejo povisek cen za 5 odstotkov.

Vlada v Budimpešti ne želi pokvariti tega vtisa in skuša s forintom prikazati trdno bazo gospodarstva. Narejene so bile tudi prve poteze na poti do konvertibilnosti. Od večjega števila različnih tečajev so se najprej omejili na dva, za blagovni in neblagovni promet (v glavnem turizmu). Razlika je bila stodontna (60 proti 30 forintov za dolar) a se je postopoma ožila dokler se ni 1. oktobra 1981 pojavil enotni tečaj. Paritete so se najprej administrativno spreminjale vsake tri mesece, potem mesečno, tedensko in končno dnevno.

Pred dvema letoma je bila Madžarska kot tretja vzhodnoevropska država (poleg Romunije in Poljske), sprjeta v Mednarodni denarni sklad in se s tem vključila v center mednarodnih monetarnih tokov. Sklad ji je takoj dal dva kredita. Mednarodne banke pa še nadaljnjih enajst. Eden od glavnih razlogov, za povpraševanje po mednarodnih kreditih, je bilo povečanje monetarnih rezerv, ki se v teoriji takoj smatrajo za bazo konvertibilnosti nacionalne valute. S tem so bili opravljeni vsi tehnični koraki do konvertibilnosti prvi podpredsednik Madžarske narodne banke Janoš Fekete, ki pa ne ocenjuje sedanjih kot najboljši trenutek za poslednji korak k splošni menjavi forinta v mednarodni trgovini. Nestabilnost na mednarodnem denarnem trgu (padec dolarja) bi privedla do prevelike odvisnosti madžarske ekonomije od svetovnega trga. V prejšnjem letu je zunanjetrgovinski deficit znašal 457 milijonov dolarjev in nujno je stabilizirati ekonomijo ter izvoz pred pristopom v »svet« konvertibilnih valut.

Kmečka vojna

Riše:
Ž. LORDANIČ

28.

